

**Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Lipnie**

87 - 600 Lipno
ul. Kościuszki 18/20
tel. fax (54) 287 32 24

e-mail: psse.lipno@pis.gov.pl
www.psselipno.pl

**OCENA STANU SANITARNEGO
I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ
POWIATU LIPNOWSKIEGO
za 2013 r.**

L.p.	Spis treści	Str.
	Wstęp	3
1.	Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych oraz ocena realizacji szczepień ochronnych.	5
2.	Stan sanitarny urządzeń do zaopatrywania w wodę. Jakość wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi.	12
3.	Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk.	19
4.	Ocena stanu sanitarnego placówek ochrony zdrowia.	23
5.	Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy.	26
6.	Warunki sanitarno-higieniczne w placówkach nauczania, wychowania i wypoczynku oraz w szkołach wyższych.	33
7.	Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku.	38
8.	Zapobiegawczy nadzór sanitarny.	47
9.	Działania z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.	51

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Lipnie wykonuje statutowe obowiązki poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, prowadzenie działalności przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób związanych z wykonywaną pracą. Ponadto Państwowa Inspekcja Sanitarna inicjuje, organizuje, prowadzi, koordynuje i nadzoruje działalność oświatowo-zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.

Celem działania PIS było podobnie jak w latach ubiegłych:

- ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych,
- zapobieganie powstawaniu i szerzeniu się chorób zakaźnych,
- ograniczanie zagrożeń związanych z zachorowaniem na choroby w tym zawodowe poprzez identyfikację i szacowanie skali zagrożeń, a także kształtowanie odpowiednich postaw i zachowań zbiorowości ludzkiej.

Zadania statutowe inspekcji sanitarnej były wykonywane przez pracowników Oddziału Zapobiegawczego i Bieżącego Nadzoru Sanitarnego oraz pracownika na samodzielnym stanowisku ds. Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia – ogółem 18 osób. Ponadto w PSSE Lipno zatrudnionych jest 6 osób tzw. administracji i obsługi.

W skład Oddziału wchodzi następujące sekcje i samodzielne stanowiska pracy:

- Sekcja Prewencji Chorób Zawodowych,
- Sekcja Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku,
- Sekcja Nadzoru Nad Obiektami Komunalnymi,
- Sekcja Nadzoru Przeciwepidemicznego,
- Stanowisko ds. Higieny Dzieci i Młodzieży,
- Stanowisko ds. Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.

Powiat lipnowski nadzorowany przez PSSE Lipno obejmuje obszar o powierzchni 1016 km². (9 gmin – 1 miejska, 6 wiejskich, 2 miejsko – wiejskie) zamieszkały przez ok. 67,3 tys. ludności (zgodnie z GUS na dzień 30.06.2013r.).

Na dzień 31.12.2013r. w wykazie objętym nadzorem PSSE Lipno znajdowało się ogółem 1337 obiektów.

W roku 2013 przeprowadzono ogółem 1691 kontroli obiektów nadzorowanych i innych zgodnie ze zgłoszeniami.

Wydano 261 decyzji merytorycznych dotyczących przede wszystkim poprawy stanu sanitarno – technicznego nadzorowanych obiektów, 276 decyzji opłatowych na ogólną kwotę 21.212 zł. dot. kwestionowanych kontroli lub badań oraz

11 postanowień dot. min. opinii sanitarnych w sprawie regulaminów utrzymania czystości i porządku w gminach.

Wydano 236 opinii sanitarnych dotyczących m.in.: ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, dokumentacji projektowych, dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych i innych spraw.

Nałożono ogółem 31 mandatów na kwotę 4050 zł, nie nakładano grzywien.

Do PPIS w Lipnie wpłynęło ogółem 554 zgłoszeń zachorowań na choroby zakaźne podlegające rejestracji, w tym przeprowadzono ogółem 135 dochodzeń epidemiologicznych. Ponadto zgłoszono 89 pokąsań z czego 16 wymagało szczepień przeciw wściekliznie. Przeprowadzono 1 dochodzenie epidemiologiczne w związku ze zbiorowym zatruciem pokarmowym i 2 dochodzenia w sprawie podejrzenia choroby zawodowej.

PPIS w Lipnie obejmował nadzorem 247 nosicieli HBV i 62 zakażonych wirusem HCV.

W roku 2013 przyjęto 1727 próbek kału do badań laboratoryjnych od mieszkańców powiatu lipnowskiego.

Pobrano 113 próbek żywności (nie stwierdzono próbek kwestionowanych) i 145 próbek wody (w tym 28 kwestionowanych głównie ze względu na zawyżony poziom żelaza i manganu).

Ogółem rozdysponowano do placówek zdrowia 12935 preparatów szczepionkowych, 1,9 tys. strzykawek i 2,7 tys. igieł jednorazowego użytku.

W roku 2013 na terenie powiatu lipnowskiego nie stwierdzono zachorowań na choroby zakaźne, które wymagałyby podjęcia przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lipnie natychmiastowych działań w ramach wczesnego ostrzegania i reagowania dla zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych u ludzi.

Kontynuowano współpracę w zakresie nadzoru sanitarnego z innymi służbami i inspekcjami, głównie z Inspekcją Weterynaryjną, Policją oraz Powiatowym Centrum Zarządzania Kryzysowego w Lipnie.

W roku 2013 zorganizowano 53 szkolenia, w których uczestniczyło 3577 osób. Ponadto w programach profilaktycznych prowadzonych przez PPIS w Lipnie wzięło udział 4805 osób.

Główne programy profilaktyczne prowadzone w roku 2013 to:

- Profilaktyczny Program w Zakresie Przeciwdziałania Uzależnienia od Alkoholu i Innych Środków Psychoaktywnych (zorganizowano 15 szkoleń, które prowadził min. dr Marek Jurgowiak wykładowca biochemii klinicznej

w katedrze i Zakładzie Biochemii Klinicznej Collegium Medicum UMK w Toruniu i Andrzej Olczyk certyfikowany Specjalista Terapii Uzależnień właściciel Akademia Pozytywnych Zmian, przewodniczący zarządu Stowarzyszenia Wolontariuszy RAZEM, Artur Muras – edukator HIV/AIDS, streetwalker, ponad 10 lat doświadczenia w prowadzeniu profilaktyki uzależnień i HIV/AIDS w Warszawie, Wrocławiu i Toruniu, członek Stowarzyszenia Wolontariuszy RAZEM. Szkolenia były zorganizowane dla nauczycieli, pedagogów, policji, władz samorządowych, uczniów – udział wzięło 1936 osoby),

- Krajowy Program Zwalczania AIDS i zapobiegania zakażeniom HIV (zorganizowano 24 szkolenia dla młodzieży i nauczycieli. Szkolenia były prowadzone przez przedstawiciela KC ds. AIDS oraz wolontariuszy ze Stowarzyszenia RAZEM, w których uczestniczyło 1351 osób),
- Program Ograniczenia Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu,
- Program zapobiegania otyłości i Nadwadze „Trzymaj Formę”,
- „Czyste Powietrze wokół Nas”,
- „Nie Pal przy mnie Proszę”,
- „Znajdź właściwe Rozwiązanie”.

1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych oraz ocena realizacji szczepień ochronnych.

Jednym z najistotniejszych celów działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest zapobieganie i zwalczanie chorób zakaźnych poprzez monitorowanie sytuacji epidemiologicznej, wdrażanie postępowania przeciwepidemicznego i profilaktycznego oraz nadzór nad planowaniem i wykonywaniem szczepień ochronnych, będących skuteczną formą zapobiegania chorobom zakaźnym.

W 2013 r. na terenie powiatu lipnowskiego nie stwierdzono zachorowań na choroby zakaźne, które wymagałyby podjęcia przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lipnie natychmiastowych działań w ramach wczesnego ostrzegania i reagowania dla zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych u ludzi.

Sekcja N.EP prowadziła nadzór nad grypą w oparciu o system nadzoru epidemiologicznego i wirusologicznego „SENTINEL”, współpracując z lekarzami

podstawowej opieki zdrowotnej upoważnionymi w okresie występowania grypy, do pobierania próbek do diagnostyki wirusa grypy.

Kontynuowano także współpracę w zakresie nadzoru epidemiologicznego nad chorobami zakaźnymi i zakażeniami z innymi służbami i inspekcjami, głównie z Inspekcją Weterynaryjną.

Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w 2013 r., charakteryzowała podobna jak w ubiegłym roku liczba wszystkich zarejestrowanych przypadków podlegających obowiązkowej rejestracji.

W powiecie lipnowskim nie stwierdzono większych zagrożeń ze strony chorób zakaźnych. Nadzorowany przez PPIS w Lipnie teren jest wolny od zachorowań na błonicę, czerwonkę, dur brzuszny, odrę, a także kwalifikowanych jako sepsa niebezpiecznych zakażeń meningokokowych, pneumokokowych itp.

W 2013 r. odnotowano 1 ognisko zbiorowego zatrucia pokarmowego, do którego doszło w mieszkaniu prywatnym.

Wyższe wskaźniki zapadalności w stosunku do roku 2012 stwierdzono w przypadku zatruc pokarmowych wywołanych pałeczkami *Salmonella* spp., zakażeń jelitowych wywołanych przez rotawirusy, biegunek i zakażeń jelitowych o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu u dzieci do lat 2, róży, boreliozy, ospy wietrznej i różyczki. Niższą zapadalność odnotowano dla wirusowych zakażeń jelitowych – nie określonych, wirusowych zakażeń jelitowych u dzieci do lat 2, płonicy, narażeń na wściekliznę gdzie wystąpiła potrzeba szczepień i świnki. W 2013 r. rejestrowano również pojedyncze przypadki zachorowań na choroby, które nie występowały w roku 2012. należały do nich: bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridium difficile*, bakteryjne zatrucia pokarmowe nie określone, kiła, rzeżączka, nowo wykryte zakażenia HIV.

Zatrucia i zakażenia pokarmowe

Grupą chorób zajmujących w 2013 r. znaczącą pozycję, były choroby szerzące się drogą pokarmową. Wśród nich 15 przypadków stanowiły zatrucia wywołane pałeczkami *Salmonella* ze wskaźnikiem zapadalności 22,28. Dla porównania w 2012r. zarejestrowano 9 przypadków zatruc wywołanych tym czynnikiem etiologicznym. Wzrost liczby przypadków spowodowany był wystąpieniem ogniska zbiorowego zatrucia pokarmowego o etiologii salmonellozowej do którego doszło w domu prywatnym w Dobrzyniu nad Wisłą. Łącznie dochodzeniem epidemiologicznym w ognisku objęto 16 osób, które spożywały podejrzone potrawy.

Zachorowania wystąpiły w dniach 02.11.13 - 06.11.13 r. Łącznie zachorowało 10 osób, w tym 1 dziecko do lat 14. Hospitalizowano 1 osobę. 5 przypadków zakwalifikowano jako przypadki potwierdzone a 4 jako przypadki prawdopodobne – powiązanie epidemiologiczne. 2 zachorowania potwierdzone i 1 prawdopodobny wykazała Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Płocku, która prowadziła nadzór epidemiologiczny nad chorymi. U osoby hospitalizowanej na Oddziale Obserwacyjno-Zakaźnym Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Płocku wyizolowano pałeczki Salmonella Enteritidis. U 4 z 8 osób narażonych chorych w przeprowadzonych badaniach bakteriologicznych kału wyizolowano Salmonella Typhimurium natomiast u pozostałych 2 nie wyhodowano czynnika etiologicznego odpowiedzialnego za zakażenie. Czynnikiem etiologicznym, który wywołał zatrucie pokarmowe była Salmonella Typhimurium, nośnikiem pokarmowym zatrucia był tort z kremem z dodatkiem surowych jaj, źródłem zakażenia były prawdopodobnie zakażone jaja a przyczyną zakażenia było nieprzestrzeganie zasad higieny podczas przygotowania i przechowania gotowej potrawy (brak mycia i wyparzania jaj oraz brak mycia rąk po kontakcie z jajkami). Zarówno surowce (jaja w kurniku) jak i gotowa potrawa (niezabezpieczony tort przechowywany na werandzie) były narażone na kontakt z gryzoniami.

Zapadalność na zatrucia pokarmowe wywołane pałeczkami Salmonella sp. w powiecie lipnowskim była niższa od zapadalności wojewódzkiej.

W 2013 r. w porównaniu z rokiem 2012 zanotowano zwiększoną zapadalność na biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowych BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu u dzieci do lat 2 i wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy.

W okresie sprawozdawczym zanotowano wzrost liczby zarejestrowanych przypadków zakażeń jelitowych, w których czynnikiem etiologicznym były rotawirusy. Wskaźnik zapadalności wyniósł 57,92 podczas gdy w roku 2012 osiągnął wartość 42,94. Zapadalność na tę jednostkę chorobową w powiecie lipnowskim była niższa niż ta, jaką zanotowano w województwie kujawsko-pomorskim gdzie osiągnęła wartość 69,72. Niższy wskaźnik zapadalności zanotowany jedynie w powiecie aleksandrowskim.

Choroby przenoszone przez naruszenie ciągłości tkanek

Wirusowe zapalenie wątroby typu B i C

W okresie sprawozdawczym podobnie jak i w roku 2012 zarejestrowano 2 zachorowanie na przewlekłe wzv typu B (zapadalność 2,97), nie stwierdzono natomiast żadnego przypadku WZW typu C podczas gdy w ciągu dwunastu miesięcy 2012 r. zarejestrowano 4 zachorowania na WZW typu C, z czego 4 spełniały kryteria definicji przypadku z 2005 i 2009 r., a 3 z nich z 2009.

W roku 2013 zarejestrowano 3 nowo wykrytych nosicieli HBV, podczas gdy w ciągu 12 miesięcy 2012 r. do PSSE w Lipnie zgłoszono 6 nowo wykrytych nosicieli HBV.

Na koniec 2013 r. w rejestrach nosicieli HBV znajdowały się 247 osoby co stanowi 0,37% ogółu ludności powiatu.

HIV/AIDS

W okresie sprawozdawczym do PPIS w Lipnie zgłoszono 5 przypadków nowo wykrytych zakażeń HIV podczas gdy w roku 2012 nie otrzymano żadnego zgłoszenia.

Zakażenia inwazyjne

W 2013 r. podobnie jak w roku 2012 nie odnotowano zachorowań na inwazyjne choroby wywołane przez *Streptococcus pneumoniae*, *Haemophilus influenzae*. Zarejestrowano natomiast 5 przypadków zachorowań na różę – chorobę wywołaną przez *Streptococcus pyogenes*. Zapadalność na tę jednostkę chorobową wyniosła 7,43 i była niższa niż w województwie kujawsko-pomorskim.

Zakażenia ośrodkowego układu nerwowego

W roku sprawozdawczym 2013 na terenie powiatu lipnowskiego podobnie nie stwierdzono zachorowań na neuroinfekcje podczas gdy w 2012 r. zgłoszono 2 zachorowania na bakteryjne zapalenie opon mózgowych inne, nie określone.

Choroby przenoszone przez kleszcze

W roku sprawozdawczym 2013 r. z terenu nadzorowanego przez PPIS w Lipnie zgłoszono 9 zachorowań na boreliozę (wsk. zap. 13,37), to jest o jedno więcej niż w roku 2012. Zapadalność na powyższą jednostkę chorobową w powiecie lipnowskim była niższa niż w województwie kujawsko-pomorskim.

Gruźlica

Według danych o zachorowaniach na gruźlicę wynika, że w powiecie lipnowskim w 2013 r. zachorowało 15 osób a wskaźnik zapadalności wyniósł 22,28 i był wyższy niż w roku 2012 r. kiedy to osiągnął wartość 16,34.

Choroby przenoszone drogą płciową

W okresie sprawozdawczym na terenie nadzorowanym przez PPIS w Lipnie stwierdzono 1 przypadek rzeżączki i 1 przypadek kiły, podczas gdy w 2012 r. na terenie nadzorowanym przez PPIS w Lipnie nie stwierdzono żadnego zachorowania.

Grypa i zachorowania grypopodobne

W 2013 r. z terenu nadzorowanego przez PPIS w Lipnie zgłoszono 390 przypadków zachorowań na grypę i infekcje grypopodobne – zapadalność 578,00 podczas gdy w 2012 r. 93 zachorowania a wskaźnik zapadalności wyniósł 145,31. W 24% zachorowania dotyczyły dzieci w wieku 0-14 lat. W sezonie 2012/2013 prowadzony był zintegrowany epidemiologiczny i wirusologiczny nadzór nad grypą w systemie SENTINEL. Na terenie powiatu lipnowskiego nie stwierdzono żadnego potwierdzonego laboratoryjnie przypadku zachorowania na grypę.

Profilaktyka wścieklizny u ludzi

W 2013 r. zanotowano 89 pokąsań przez zwierzęta. Dzięki wzmożonemu nadzorowi epidemiologicznemu polegającemu na ustaleniu właścicieli zwierząt i współpracy z Inspekcją Weterynaryjną, zmniejszyła się w porównaniu z 2012r. liczba przypadków wymagających profilaktyki przeciw wściekliznie (16 pokąsań ze wskaźnikiem zapadalności 23,76). Dla porównania w 2012 r. szczepienia przeciwko wściekliznie przeprowadzono u 25 osób (37,02). Wskaźnik zapadalności, jeżeli chodzi o narażenie na wściekliznę w powiecie lipnowskim był wyższy od zapadalności wojewódzkiej (20.82).

Choroby zakaźne objęte programem obowiązkowych szczepień ochronnych.

Sytuacja epidemiologiczna chorób zwalczanych w ramach programu szczepień ochronnych była zadawalająca. Z terenu nadzorowanego przez PPIS w Lipnie

nie zgłoszono żadnego przypadku zachorowań na błonicę, tężec, poliomyelitis oraz zakażeń wywołanych przez *Haemophilus influenzae*.

Nagminne zapalenie przyusznic (świnka)

W roku 2013 zarejestrowano 3 przypadki zachorowań na świnkę. Zapadalność na tę jednostkę chorobową w powiecie lipnowskim wyniosła 4,46 podczas gdy w 2012r. osiągnęła wartość 8,88.

Ospa wietrzna

W analizowanym okresie zarejestrowano 205 zachorowań na drugą chorobę wieku dziecięcego, jaką jest ospa wietrzna (wsk. zap. 304,45). Dla porównania w roku sprawozdawczym 2012, do PPIS w Lipnie zgłoszono 177 przypadków zachorowań (wsk. zap. 262,08). Wskaźnik zapadalności na powyższą jednostkę chorobowa w powiecie lipnowskim był blisko 2 razy niższy od wskaźnika jaki zanotowano w województwie kujawsko-pomorskim – 603,99.

Różyczka

W 2013 r. w porównaniu z rokiem 2012 zaobserwowano wzrost liczby zachorowań na różyczkę. O ile w 2012 r. do PSSE zgłoszono 8 przypadków to w okresie sprawozdawczym liczba zachorowań wyniosła 23 ze wskaźnikiem zapadalności 34,16.

Pomimo wzrostu liczby zachorowań w porównaniu z rokiem 2012 zapadalność na powyższą jednostkę chorobową była niższa od zapadalności wojewódzkiej - 118,05.

Płonica

W okresie sprawozdawczym w porównaniu z rokiem 2012 zanotowano znaczący spadek liczby zachorowań na płonicę. Zapadalność na płonicę wyniosła 19,31, podczas gdy w roku 2012 osiągnęła wartość 54,78 i była najniższa w regionie oraz niższa od zapadalności wojewódzkiej (82,47).

Krztusiec

W roku 2013 r. do PSSE w Lipnie nie zgłoszono żadnego przypadku zachorowania na krztusiec podczas gdy w ciągu 12 m-cy 2012 r. stwierdzono 8 przypadków zachorowania na powyższą jednostkę chorobową.

Ocena realizacji szczepień ochronnych

Poddając analizie stan zaszczepienia dzieci i młodzieży oraz osób w sposób szczególny narażonych na zakażenie w roku 2013 r. należy stwierdzić, że w dalszym ciągu utrzymuje się wysoki poziom zaszczepienia osób podlegających szczepieniu uzyskany w latach poprzednich.

Rocznik 2004 – szczepienia przeciwko odrze, śwince i różyczce dawka przypominająca – 695 dzieci w roczniku – zaszczepiono 681 osób (97,98%).

Rocznik 2008 – szczepienia przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi i poliomyelitis dawka przypominająca – 738 dzieci w roczniku – zaszczepiono 718 osób (97,28%).

Rocznik 2000 – II dawka przypominająca szczepionki przeciwko błonicy i tężcowi – z 826 osób w roczniku zaszczepiono 818, co stanowi 99,03%.

Rocznik 1995 - III dawka przypominająca szczepionki przeciwko błonicy i tężcowi – 934 osoby w roczniku – zaszczepiono 912 osób (97,64%).

Ponadto u 391 osób wykonano szczepienie p/ko tężcowi (głównie w grupie wiekowej powyżej 30 roku życia – 331 osób).

Szczepienia przeciwko ospie wietrznej wykonano u 59 dzieci, przeciwko chorobom wywołanym przez *Streptococcus pneumoniae* u 213 osób, natomiast przeciwko chorobom wywołanym przez rotawirusy u 44 niemowląt. U 2 osób wykonano szczepienie przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu, a 16 osób w przedziale wiekowym 0-19 lat uodporniono przeciwko chorobom wywoływanych przez meningokoki, 18 osób uodporniono przeciwko wzv typu A, przeciwko grypie zaszczepiło się 1681 osób.

Szczepienia niemowląt i dzieci do 2 roku życia zgodnie z zasadami przez PSO wykonywane są bez większych opóźnień i nieprawidłowości.

Wnioski i podsumowanie:

Biorąc za kryterium oceny sytuacji epidemiologicznej, liczbę zgłoszonych przypadków zachorowań na choroby zakaźne, sytuacja epidemiologiczna powiatu lipnowskiego w zakresie chorób zakaźnych w 2013 r. w porównaniu z rokiem ubiegłym, uległa pogorszeniu. Ponadto należy pamiętać o tym, że pomimo wzmoczonego nadzoru epidemiologicznego i współpracy z placówkami opieki zdrowotnej działających na terenie nadzorowanym przez PPIS w Lipnie nie wszystkie przypadki zakażeń i chorób zakaźnych zostają zgłaszane. W związku z tym należy w dalszym ciągu:

- podnosić świadomość społeczeństwa, co do dróg przenoszenia jak również zapobiegania chorobom zakaźnym i pasożytniczym,
- egzekwować od placówek służby zdrowia prawidłowe i terminowe zgłaszanie wszystkich podejrzeń zakażeń i zachorowań na choroby zakaźne jak również przestrzegania wdrożonych procedur przeciwepidemicznych,
- prowadzić wzmożony nadzór przeciwepidemiczny nad osobami zakażonymi, osobami ze styczności i nosicielami bezobjawowymi,
- nadzorować prawidłową realizację szczepień ochronnych wg obowiązującego Programu Szczepień Ochronnych w celu uzyskania jak najwyższego odsetka osób uodpornionych, jak również propagować wykonawstwo zalecanych szczepień u dzieci i dorosłych.

2. Stan sanitarny urządzeń do zaopatrywania w wodę.

Jakość wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi.

Woda przeznaczona do zbiorowego zaopatrzenia w wodę ludności powiatu lipnowskiego jest ujmowana z wód podziemnych.

Ogółem według ewidencji na 31.12.2013r. - 19 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz 5 innych podmiotów zaopatrujących w wodę.

W roku 2013 nie skontrolowano 1 wodociągu: Wodociąg lokalny Gospodarstwa Agroturystycznego „ŁĄKIE” w Rumunkach Skępskich, gm. Skępe w związku z zawieszeniem działalności w roku 2013.

Według szacunkowych danych w roku 2013 z wody produkowanej przez wodociągi powiatu lipnowskiego korzystało 65,001 tys. mieszkańców (w tym 392 osoby zamieszkujące poza powiatem lipnowskim). Ponadto 487 osób powiatu lipnowskiego posiada dostęp do wody z sieci wodociągów publicznych z poza powiatu. Na ogólną liczbę ludności w powiecie lipnowskim - 67,335 tys. (dane z GUS na 30.06.2013r.) 65,096 tys. osób korzystało z wody z wodociągów, co stanowiło ok. 97% ludności (na poziomie poprzedniego roku).

Wodę dobrej jakości tj. wodę spełniającą wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. w sprawie jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417 z późniejszymi zmianami), dostarczało ogółem

19 skontrolowanych wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę i 3 inne podmioty zaopatrujące w wodę.

Z wody wodociągowej spełniającej wymogi rozporządzenia Ministra Zdrowia korzystało 65,001 tys. mieszkańców powiatu, a więc 100 % ludności korzystającej z wody produkowanej przez wodociągi powiatu lipnowskiego. W porównaniu do roku 2012 odsetek ludności korzystającej z wody wodociągowej o odpowiednich parametrach sanitarnych zwiększył się o ok. 7 %.

Żadnego ze skontrolowanych w 2013r. obiektów nie oceniono jako urządzenie dostarczające wodę o złej jakości mikrobiologicznej.

W roku 2013 przeprowadzono ogółem 49 kontroli i pobrano ogółem 120 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi do badań laboratoryjnych (w tym 92 w zakresie monitoringu kontrolnego, 25 monitoringu przeglądowego i 3 w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego).

Ogółem nałożono 9 decyzji merytorycznych (w tym 2 decyzje zmieniające i 2 decyzje umarzające wszczęte postępowania administracyjne) oraz 11 opłatowych. Wydane decyzje merytoryczne dotyczyły ponadto poprawy jakości wody – 3 (w tym 1 decyzja dotyczyła studni lokalnej obozu harcerskiego nie będącej pod stałym nadzorem); ocen higienicznych – 2.

Wystosowano 1 upomnienie, nie nakładano mandatów karnych. Nie nakładano grzywien.

- Wystosowano 21 wystąpień dotyczących jakości wody i kontroli wewnętrznej.
- W roku 2013 wydano 9 ocen obszarowych za 2012r. dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w poszczególnych nadzorowanych gminach. Ponadto wydano 102 okresowe oceny przydatności wody do spożycia przez ludzi.

Wodociągi o produkcji	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba kontroli	Liczba pobranych próbek wody	Liczba wydanych decyzji	
					merytorycznych	opłatowych
<100 m ³ / d	1	1	1	3	0	0
100 - 1000 m ³ / d	16	16	36	83	4	9
1000 - 10000 m ³ / d	2	2	6	18	0	1
Inne podmioty zaopatrujące w wodę	5	4	6	16	4	2

Wodociągi o produkcji	Decyzje merytoryczne				
	jakość wody	zmieniające	oceny higieniczne	umorzenia	Stan techniczny
<100 m ³ / d	0	0	0	0	0
100 - 1000 m ³ / d	1	0	2	1	0
1000 - 10000 m ³ / d	0	0	0	0	0
Inne podmioty zaopatrujące w wodę	1	2	0	1	01

Urządzenia podające wodę o jakości zgodnej z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417 ze zm.) na dzień 31.12.2012r. to wszystkie 19 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę i 3 inne podmioty zaopatrujące w wodę.

W ciągu 2013r. wykonano ogółem 2 decyzje PPIS w Lipnie (w tym 2 z 2013r.) dotyczące doprowadzenia jakości wody do obowiązujących norm sanitarnych (dot. wodociągu publicznego Jasień, gm. Tłuchowo i wodociągu lokalnego ZPOW DAWTONA Lipno).

Zgodnie z decyzjami z 2011r. PPIS w Lipnie dopuścił warunkowo do spożycia przez ludzi do końca 2014r wodę z wodociągu publicznego Dobrzyń nad Wisłą, ustalając dopuszczalne maksymalne wartości dla parametrów niezgodnych z załącznikiem Nr 3 pkt B rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417 z późniejszymi zmianami) po przedstawieniu przez gestora zakresu działań naprawczych (planowana budowa nowej studni – odwiert wykonano w roku 2013 i wykonanie drugiego stopnia uzdatniania). Ustalone dopuszczalne maksymalne wartości: poziom manganu do 100 µg/l; barwy do 25 mg/l, utlenialności do 7,0 mg/l.

W ciągu roku w większości pobranych w ramach nadzoru próbkach wody stwierdzano przekroczenia norm fizykochemicznych ujętych w decyzjach warunkowego dopuszczenia (poziom manganu do 160 µg/l, utlenialność do 6 mg/l, barwa do 25 mg/l), co było potwierdzane w kontroli wewnętrznej. W przypadku poziomu powyżej dopuszczalnej maksymalnej wartości wystosowano upomnienie. Obciążono kosztami kwestionowanych badań (2 decyzje płatnicze). W przeprowadzonych badaniach kontrolnych po podjęciu prac naprawczych poziomy

te były zgodne z decyzją PPIS w Lipnie. Ponadto stwierdzano chwilowe przekroczenia norm poziomu chlorków (276 – 333 mg/l), żelaza (310 – 630 µg/l) i sodu (212 - 222 mg/l) co zostało wyeliminowane w krótkim terminie zgodnie z wystąpieniami. Jednak badania wody wykonane w ramach kontroli wewnętrznej wykonane w miesiącach listopadzie i grudniu nie wykazały przekroczeń norm dlatego oceniono jako wodę nadającą się do spożycia.

Właściciel Wodociągu lokalnego Gospodarstwa Agroturystycznego „ŁĄKIE” w Rumunkach Skępskich, gm. Skępe zgłosił zawieszenie działalności w roku 2013.

PPIS w Lipnie na wniosek właściciela obiektu w związku z zawieszeniem prowadzonej działalności zmienił terminy wykonania 2 decyzji z 2012r: dotyczących poprawy stanu technicznego SUW oraz warunkowego użytkowania wody do 20.06.2014r.

Ponadto wodę produkowaną przez 1 inny podmiot zaopatrujący w wodę PPIS w Lipnie w roku 2012 dopuścił warunkowo do spożycia przez ludzi ustalając dopuszczalne maksymalne wartości dla parametrów fizykochemicznych (Wodociąg lokalny Pinguin Lutosa Foods Sp. z o. o. Lipno - dla manganu do 200 µg/l, żelaza do 800 µg/l, jonu amonowego do 1 mg/l, mętności do 5 NTU i barwy do 25 mg/l w terminie do 31.05.2014r.).

Aby woda podawana do sieci spełniała obowiązujące normy sanitarne, systemy uzdatniania wody trzech wyżej wymienionych wodociągów powinny być zmodernizowane i dostosowane do jakości ujmowanej wody i do zapotrzebowania w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi.

Stwierdzane w ciągu roku przekroczenia norm dotyczą głównie poziomu manganu, żelaza, jonu amonowego, barwy, utlenialności i nie stwarzały zagrożenia wystąpienia niekorzystnych skutków dla zdrowia użytkowników. Woda może posiadać zabarwienie, mętność co jest wykrywane i nieakceptowane przez konsumentów. Należy jednak podkreślić, że nie stwierdzano przekroczeń norm chemicznych określonych w załączniku nr 2 do w/w rozporządzenia, które mogą istotnie wpływać na bezpieczeństwo zdrowotne wody i zdrowie użytkowników.

Niestety w roku 2013 w 1 wodociągu stwierdzono niewłaściwą jakość bakteriologiczną wody (podwyższona liczba bakterii grupy coli), która utrzymywała się w czasie przez 7 dni. Wydano decyzję nakazującą doprowadzenie jakości wody do obowiązujących norm sanitarnych i dopuszczono warunkowo wodę do spożycia przez ludzi po uprzednim jej przegotowaniu. Wyniki badań próbek wody pobranej

w ramach kontroli wewnętrznych po przepłukaniu sieci wodociągowej, wykazały, że woda w zakresie składu mikrobiologicznego spełniała aktualne wymagania.

Właściciel wodociągu zaopatrującego w wodę m.in. kompleks gastronomiczno - hotelarski pismem przesłanym w styczniu 2014r. poinformował o przeprowadzeniu zmian technologicznych w systemie uzdatniania w roku 2013, bez wymaganych uzgodnień z PWIS w Bydgoszczy (montaż mieszacza wodno – powietrznego, zastosowanie pompy dozującej koagulant – siarczan glinu). Podobna sytuacja miała miejsce rok wcześniej (dot. wprowadzenia zmiękczenia wody i dozowania tabletek solnych).

PPIS w Lipnie niezwłocznie poinformował o obowiązku wynikającym z § 19 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417 ze zm.), z którego wynika konieczność uzyskania zgody PWIS w Bydgoszczy na zastosowanie nowej technologii uzdatniania wody. Brak kontroli dodatkowych parametrów wynikających ze zmian technologii może powodować dostarczanie wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi nie spełniającej wymagań i może mieć negatywne skutki zdrowotne dla konsumentów.

Ze względu na zagrożenia, jakie niesie za sobą występowanie bakterii *Legionella* w wodzie ciepłej i użytkowanej do celów higienicznych, pobrano próbki wody do badań laboratoryjnych w 3 obiektach (1 hotel i 2 inne noclegowe).

W przeprowadzonych badaniach ciepłej wody z 2 obiektów nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych norm. W 1 obiekcie stwierdzono, w 1 z 4 pobranych próbek 1000 jtk *Legionella* sp. Właścicielce obiektu zalecono podjęcie stosownych działań mających na celu poprawę jakości wody ciepłej i obciążono kosztami badań. W wykonanych po 4 tygodniach, w ramach kontroli wewnętrznej, badaniach kontrolnych stwierdzono poprawę jakości wody (<10 jtk *Legionella* sp.).

Zgodnie z wystąpieniami i zaleceniami pokontrolnymi, w obiektach zamieszkania zbiorowego (dot. przede wszystkim dużych obiektów noclegowych) i krytej pływalni, właściciele obiektów wykonywali w ramach kontroli wewnętrznej badania wody ciepłej w kierunku występowania pałeczki *Legionella*.

Ogółem przedstawiono wyniki badań z 4 obiektów.

Jedynie w jednym przypadku (inny noclegowy) stwierdzono przekroczenia norm – liczba *Legionella* sp. w 100 ml - 230 jtk. Gestor obiektu podjął niezwłoczne działania (demontaż i dezynfekcja wszystkich sitek prysznicowych, wylewek baterii,

dezynfekcja termiczna całej sieci wody ciepłej). W badaniu kontrolnym stwierdzono poprawę jakości wody (10 jtk Legionella sp.).

Ponadto w 2 obiektach (basen i inny noclegowy) stwierdzono, że temperatura wody w trakcie poboru wahała się w granicach 32,5 – 32,9 °C i 49,3 – 52,9 °C.

W związku z powyższym zgodnie z § 120 ust.2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690 ze zm.) zalecono zapewnienie uzyskania w punktach czerpalnych temperatury wody nie niższej niż 55 °C i nie wyższej niż 60 °C.

W obiektach, które w roku 2013 nie musiały prowadzić badań, w ramach nadzoru sanitarnego przeprowadzono 41 pomiarów temperatur w 12 obiektach (szpital, zol, basen i obiekty noclegowe) – stwierdzono temperatury w granicach 55 °C.

Woda jest niezbędna do utrzymania życia i powinna być o właściwej jakości i w odpowiedniej ilości dostępna dla wszystkich konsumentów.

Urządzenia służące publicznemu zaopatrywaniu w wodę są pod stałym nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Lipnie. Na terenie powiatu miasta są w 100% zwodociągowane. Natomiast w 4 gminach wszystkie miejscowości posiadają sieć wodociągową. W pozostałych 4 gminach tylko pojedyncze miejscowości, nieznacznie zaludnione, o zabudowie bardzo rozproszonej nie posiadają sieci wodociągowej. Ludność kilku miejscowości powiatu lipnowskiego zaopatrywana jest w wodę z wodociągów z poza powiatu.

W roku 2013 zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417 z późniejszymi zmianami) wszyscy producenci wody zaopiniowali harmonogramy badań w ramach kontroli wewnętrznej. Wykonywanie tych badań w większości było zadawalające. W kilku przypadkach bardzo wydłużał się okres otrzymania wyników od czasu poboru próbek (dot. głównie badań monitoringu przeglądowego). Niepokojący jest fakt braku niezwłocznego powiadomienia o stwierdzanych przekroczeniach przez wykonujących badania (dotyczy laboratoriów zewnętrznych) jak i przez dostawców wody. Każdorazowo, gdy stwierdzano nieprawidłowości pisemnie pouczano producentów wody o obowiązkach w tym zakresie, powiadamiając również właścicieli wodociągów.

W roku 2013 stwierdzano odchylenia od aktualnie obowiązujących norm sanitarnych - dotyczyło to głównie poziomu manganu, mętności i żelaza (najczęściej w wodzie

podawanej do sieci i w odcinkach sieci w bliskiej odległości od SUW) jednak znacznie rzadziej niż w latach ubiegłych. W niektórych obiektach wynikało to z braku prawidłowej obsługi SUW, w innych z faktu, że część nadzorowanych urządzeń wodnych wymagała gruntownych modernizacji i inwestycji w celu dostosowania istniejących systemów uzdatniania wody do zwiększającego się poziomu zapotrzebowania w wodę zdatną do spożycia przez ludzi. Inwestycje wykonane w latach 2011 - 2012 (dotyczy głównie rozpoczęcia użytkowania 4 nowych stacji uzdatniania wody w roku 2011 jak i modernizacji przeprowadzonych w latach 2012 - 2013) w większości przypadków rozwiązały dotychczasowe problemy. Należy nadmienić, że stwierdzane przekroczenia norm fizykochemicznych nie stwarzały zagrożeń dla zdrowia a mogły jedynie powodować uciążliwości dla użytkowników.

Prowadzone postępowania administracyjne, zwiększona świadomość konsumentów, a także coraz częstsze zainteresowanie mediów, wymuszają na producentach wody większą dbałość o jej jakość. Jednak brak efektów w tym zakresie wiąże się często z brakiem świadomości u producentów o ważności tych problemów, a także niedostatecznymi ilościami środków finansowych kierowanych na te zadania przez samorządy.

PPIS w Lipnie zaleca również producentom wody, zwracać większą uwagę na ochronę wody przed wtórnymi skażeniami bakteriologicznymi, zwłaszcza w momentach prowadzenia prac naprawczych w przypadkach awarii lub modernizacji.

W roku 2013 stwierdzane zanieczyszczenie mikrobiologiczne wody były zdecydowanie rzadsze i prawdopodobnie spowodowane brakiem rygoru sanitarnego podczas usuwania awarii i prowadzenia prac modernizacyjnych.

Należy zaznaczyć także, że zauważono poprawę dotyczącą komunikowania odbiorców wody o pogorszeniu jej jakości i ograniczeniach w użytkowaniu.

Rozbudowywana każdego roku rozdzielcza sieć wodociągowa, zwłaszcza na terenach wiejskich, zwiększa dostępność uzdatnionej, spełniającej wymogi sanitarne wody wodociągowej dla ludności.

3. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk.

Obiekty użyteczności publicznej to grupa bardzo różnorodna. Należą do niej obiekty ewidencjonowane m.in. zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej (76 obiektów), obiekty noclegowe (24 obiekty), cmentarze i pomieszczenia do przechowywania zwłok (34 obiekty) i inne obiekty m.in. obiekty kulturalno – widowiskowe (36 obiektów), obiekty sportowe (10), apteki i punkty apteczne (32), stacje paliw (19).

W roku 2013 roku Państwowa Powiatowa Inspekcja Sanitarna w Lipnie skontrolowała ogółem 298 obiektów oraz 28 środków transportu.

Przeprowadzono 336 kontroli na 234 planowanych.

Większa liczba przeprowadzonych kontroli niż planowanych wynikała głównie z kontroli obiektów nieewidencjonowanych, nowo otwartych, rekontroli itp.

Ogółem wydano 71 decyzji administracyjnych

- 42 decyzji dot. ekshumacji i przewiezienia bądź przeniesienia szczątków zwłok,
- 15 decyzji merytorycznych (dot. 7 poprawy stanu sanitarno – technicznego i 5 umarzające wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie stwierdzonych nieprawidłowości oraz 3 decyzje zmieniające),
- 14 decyzji płatniczych dotyczących kwestionowanych kontroli.

Wystosowano 14 wystąpień. Nałożono 5 mandatów na łączną sumę 800,00 zł.

2 obiekty oceniono jako złe pod względem - tylko technicznym - dotyczy dwóch cmentarzy, w których, w trakcie czynności kontrolnych stwierdzono gromadzenie odpadów w betonowych boksach bez zadaszenia. Ze względu na znajdujące się w nim odpady brak było możliwości stwierdzenia czy dno jest utwardzone. W związku z powyższym wszczęto postępowania administracyjne i wydano decyzje administracyjne ustalając termin zapewnienia prawidłowych warunków gromadzenia odpadów (kontenery lub pojemniki rozładowywane automatycznie) na dzień 15.11.2014r. Na uzasadniony trudną sytuacją finansową wniosek Parafii zmieniono terminy wykonania zaleceń na dzień 31.05.2014r.

W obiektach nadzorowanych w okresie sprawozdawczym stwierdzano nieprawidłowości dotyczące głównie: stanu sanitarno-technicznego ścian, sufitów i podłóg oraz braku odpowiedniej wentylacji (dot. 6 obiektów: 4 kulturalno-widowiskowych, obiektu sportowego, dworca autobusowego). Ponadto w pięciu

obiektach z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości higieniczne nałożono na właścicieli mandaty karne dotyczące m. in.:

- 2 zakładów fryzjerskich - brak bieżącej czystości (brudne powierzchnie i sprzęt fryzjerski), brak bieżącej dezynfekcji narzędzi fryzjerskich (nożyczek, grzebieni, maszynek elektrycznych do strzyżenia włosów), brak procedur higienicznych, wykonywanie zabiegów kosmetycznych w niewłaściwych warunkach,
- zakładu kosmetycznego ze względu na brak: testów biologicznych potwierdzających prawidłowość przebiegu sterylizacji w autoklawie; archiwizacji testów fizyko – chemicznych potwierdzających przebieg sterylizacji; aktualizacji procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi po wprowadzeniu sterylizacji we własnym gabinecie,
- cmentarza - zgromadzone duże ilości odpadów (w tym resztki trumien) w boksach śmietnikowych i poza boksami,
- terenu rekreacyjnego nad j. Skępskim Wielkim - brak bieżącej czystości na plaży i terenie przyległym, przepełnione kosze na odpady, brak bieżącej czystości w toaletach ogólnodostępnych, zniszczone deski na pomoście i platformie spacerowej. Ponadto PPIS w Lipnie nie został poinformowany o zorganizowaniu miejsca wykorzystywanego do kąpieli oraz nie przedstawiono wyników badania wody, jak również brak było prawidłowych zapisów na tablicy informacyjnej.

We wszystkich przypadkach wszczynano postępowania administracyjne umarzone w przypadku niezwłocznego usunięcia nieprawidłowości lub wydawano decyzje z ustalonymi terminami. Nie napotymano trudności z wyegzekwowaniem nałożonych obowiązków.

Dodatkowo w okresie sprawozdawczym wydawano zalecenia doraźne dotyczące m.in.:

- zapewnienia możliwości mycia rąk lub likwidacji ubikacji typu TOI TOI (wymieniono na kabinę z funkcją mycia rąk),
- poprawy stanu technicznego ławek (uzupełnienie desek) w ogólnodostępnej altanie parku (wykonano w ustalonym terminie),
- poprawy stanu powierzchni podłóg i ścian, wymiany uszkodzonych desek sedesowych oraz poprawy stanu ogrodzenia – inne obiekty noclegowe.

Nie napotymano na trudności z wyegzekwowaniem nałożonych obowiązków.

Ponadto w związku ze stwierdzanymi przekroczeniami fizykochemicznymi w wodzie basenowej na Krytej Pływalni w Lipnie (biorąc pod uwagę rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi [Dz. U. Nr 61, poz. 417 ze zm.]) tj. utlenialność (od **5,3** do **9,3** mg/l- norma **5,0** mg/l) i jon amonowy (od **0,68** do **2,42** mg/l – norma **0,50** mg/l) w niecce basenowej basenu rekreacyjnego, wystąpieniami zalecano podjęcie stosownych działań mających na celu poprawę jakości wody i przedstawienie wyników badań kontrolnych. Pomimo podjętych działań naprawczych (m.in.: wymiana wody w niecce rekreacyjnej, ograniczenie liczebności grup kąpiących się, ilości kąpiących się) przekroczenia utrzymywały się w czasie.

Gestor obiektu zobowiązał się pisemnie do wykonywania w odstępach miesięcznych badań poziomu jonu amonowego i utlenialności w ramach kontroli wewnętrznej.

W roku sprawozdawczym stwierdzono 1 przekroczenie norm mikrobiologicznych w niecce basenu rekreacyjnego (4 jtk gronkowce koagulazo-dodatnie – norma 0 jtk) w badaniach kontroli wewnętrznej, zanieczyszczenie zostało wyeliminowane niezwłocznie a badania kontrolne potwierdziły poprawę jakości mikrobiologicznej wody.

Brak przepisów prawnych normalizujących jakość wody w basenach utrudnia interpretację wyników i podejmowanie stosownych decyzji.

Przeprowadzone kontrole sanitarne obiektu nie wykazały uchybień sanitarno – technicznych. Drobne prace remontowe wykonywane były na bieżąco dot. m.in. wymiany krutek wentylacyjnych, malowania powierzchni ścian i sufitów w szatniach i części sanitarno - higienicznej.

W ramach nadzoru sanitarnego w 3 obiektach zamieszkania zbiorowego (1 hotel, 2 inne obiekty noclegowe) pobrano łącznie 10 próbek wody ciepłej do badań laboratoryjnych w kierunku *Legionella sp.* W jednym z obiektów, w 1 próbce (z 4 pobranych) stwierdzono 1000 jtk (norma 100 jtk) *Legionella sp.* Zalecono podjęcie stosownych działań mających na celu poprawę jakości wody ciepłej. W wykonanych po 4 tygodniach, w ramach kontroli wewnętrznej, badaniach kontrolnych stwierdzono poprawę jakości wody (<10 jtk *Legionella sp.*).

Ponadto w ramach kontroli wewnętrznej gestorzy 4 obiektów (1 hotel, 2 inne obiekty noclegowe, basen) przeprowadzili badania w ramach kontroli wewnętrznej.

W jednym z obiektów, w 1 próbce (z 3 pobranych) stwierdzono 230 jtk (norma 100 jtk) *Legionella sp.* Zalecono podjęcie stosownych działań mających na celu poprawę

jakości wody ciepłej. W wykonanych badaniach kontrolnych stwierdzono poprawę jakości wody (10 jtk).

Ponadto w 2 obiektach (basen i inny noclegowy) stwierdzono, że temperatura wody w instalacji wody ciepłej, w trakcie poboru wahała się w granicach 32,5 – 32,9 °C i 49,3 – 52,9 °C. W związku z powyższym zgodnie z § 120 ust.2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690 ze zm.) zalecono zapewnienie uzyskania w punktach czerpalnych temperatury wody nie niższej niż 55 °C i nie wyższej niż 60 °C”.

Po uzyskaniu wyników badań ciepłej wody w kierunku *Legionella sp.* informuje się wystąpieniami właścicieli obiektów o jakości wody oraz ustala termin kolejnego badania – po upływie roku lub po upływie trzech lat w przypadku gdy w kolejnych badaniach wykonanych w odstępach rocznych stwierdzono < 100 jtk *Legionella sp.* w 100 ml wody.

W powiecie lipnowskim obserwuje się sukcesywną poprawę stanu sanitarno - technicznego co wyraża się brakiem obiektów ocenianych jako złe, a także coraz mniejszą ilością prowadzonych postępowań administracyjnych.

Miejsca wykorzystywane do kąpiel.

W roku 2013 na terenie powiatu lipnowskiego na 5 w ewidencji czynnych było jedynie 1 ogólnodostępne miejsce wykorzystywane do kąpiel i 2 zorganizowane tylko dla uczestników obozu harcerskiego.

W roku sprawozdawczym uzyskano pisemne informacje od pozostałych gestorów terenów przyległych do jezior, że w sezonie letnim 2013 nie będą organizować miejsc wykorzystywanych do kąpiel. Jako przyczynę tego stanu podawano brak środków finansowych na zapewnienie obecności ratowników- dotyczy 3 MWdK i zbyt późno podpisaną umowę dzierżawy - 1 MWdK.

W trakcie kontroli terenu rekreacyjnego stwierdzono funkcjonowanie miejsca wykorzystywanego do kąpiel, które nie zostało zgłoszone do PPIS w Lipnie. Stwierdzono również brak bieżącej oceny jakości wody na tablicy informacyjnej oraz brak informacji o okresie funkcjonowania MWdK. Wydano zalecenia pokontrolne, uchybienia zostały usunięte niezwłocznie. Obiekt objęto nadzorem. W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że nadzór ratowników odbywać się będzie w soboty i niedziele przez pracowników WOPR, którzy zapewnią sprzęt ratunkowy, sprzęt medyczny i materiały opatrunkowe.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie utrzymania czystości i porządku. Organizatorzy pozostałych miejsc wykorzystywanych do kąpieli prawidłowo wyposażyli obiekty dotyczy m.in.: tablic informacyjnych, sprzętu medyczno – ratowniczego, koszy na odpady.

Badania wody były wykonane przed rozpoczęciem sezonu i w trakcie.

Wydano 6 pozytywnych ocen przydatności wody do kąpieli.

4. Ocena stanu sanitarnego placówek ochrony zdrowia.

Ocenę opracowano na podstawie wyników kontroli przeprowadzonych w obiektach podmiotów wykonujących działalność leczniczą przez pracowników Sekcji Nadzoru Nad Obiektami Komunalnymi, Nadzoru Przeciwepidemicznego i pracownika zatrudnionego na Samodzielnym Stanowisku ds. Higieny Dzieci i Młodzieży w roku 2013.

Ogółem skontrolowano 75 obiektów na 98 w ewidencji.

W 2013r. zdjęto z ewidencji 1 obiekt - zlikwidowaną indywidualną praktykę lekarską, 1 indywidualna praktyka lekarska została przeniesiona do indywidualnej, specjalistycznej praktyki lekarskiej.

Ponadto ujęto w ewidencji 10 nowych obiektów: 2 indywidualne praktyki lekarskie; 5 indywidualnych, specjalistycznych praktyk lekarskich, 2 indywidualne praktyki lekarzy dentyków, 1 inny (gabinet fizjoterapii).

Na dzień 31.12.2013r. 1 skontrolowany obiekt oceniono jako obiekt ze stwierdzonym złym stanem pod względem „tylko technicznym” (przychodnia).

Przeprowadzono łącznie 184 kontroli (w tym: 79 – N.HK, 101 – N.EP, 4 – N.HD) w podmiotach wykonujących działalność leczniczą.

Wydano ogółem 31 decyzji administracyjnych (29 - N.HK, 2 – N.EP) – 2 nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, 1 umarzająca wszczęte postępowanie w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami zdrowotnymi (N.EP), 15 opinii w formie decyzji oraz 13 (w tym 1 N.EP) decyzji płatniczych, dotyczących kwestionowanych kontroli a także wydawanych opinii sanitarnych.

Wystosowano 5 wystąpień.

W roku 2013 nie nakładano mandatów karnych.

W okresie sprawozdawczym wydano 2 decyzje nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości w przychodniach:

- brak oddzielnej umywalki do mycia rąk w gabinecie, zniszczone kosze na odpady w gabinecie zabiegowym – usunięto w ustalonym terminie w roku 2013;
- zniszczone wykładziny podłogowe w gabinecie lekarskim i korytarzu przychodni – w odpowiedzi na wystąpienie do współwłaścicieli obiektu ustalono termin usunięcia do 30.04.2014r. (obiekt oceniony jako zły pod względem technicznym), ponadto stwierdzono m.in.: brak szczelnych pokryw na szambach i inne drobne usterki techniczne, które zostały wykonane w okresie wszczęcia postępowania.

Właścicieli obciążono kosztami kontroli.

Kontrola sanitarna przeprowadzona w gabinecie indywidualnej praktyki lekarza dentystry wykazała brak właściwej kontroli wewnętrznej procesów sterylizacji końcówek stomatologicznych w autoklawie DAC UNIVERSAL zgodnie z instrukcją obsługi 709024-wersja 12N. W związku z niezwłocznym przedłożeniem w siedzibie PPIS w Lipnie „Protokołu z kontroli skuteczności sterylizacji” - metodą biologiczną oraz rejestru paskowych testów chemicznych do każdego wsadu prowadzonego od dnia kontroli, umorzono wszczęte postępowanie administracyjne.

W kilku przypadkach wydano zalecenia pokontrolne i w 5 wystosowano wystąpienia dotyczące m. in:

- poprawy stanu sanitarnego niektórych pomieszczeń (dot. niewielkich ubytków farby), poprawy stanu zniszczonych ławek na poczekalni (wymieniono na nowe)
- naprawy wentylatorów wspomagających wentylację grawitacyjną w ciemnych WC – 1 obiekt
- weryfikacji posiadanych procedur (dot. najczęściej nie wprowadzenia zmian takich jak zmiany stosowanych płynów dezynfekcyjnych, braku opisu sposobu mycia i dezynfekcji urządzeń ssących w gabinecie stomatologicznym itp.),
- braku do wglądu kart przekazania odpadów o kodzie 180103,
- braku do wglądu protokołów kontroli wewnętrznej.

W jednym przypadku wydano zalecenia pokontrolne i wystosowano wystąpienie do właściciela budynku dotyczące uporządkowania terenu wokół obiektu (dot. wysokiej trawy wokół obiektu i przepełnionych pojemników na odpady przeznaczonych dla lokatorów budynku) – wykonane w ustalonym terminie.

Pozostałe obiekty tej grupy nie budzą większych zastrzeżeń, gdyż są to obiekty o dobrym stanie sanitarno - technicznym i dostosowane do zakresu udzielanych świadczeń medycznych.

Zaplanowane wcześniej prace dostosowawcze w większości obiektach zostały wykonane. Jedynie w 1 obiekcie nie przeprowadzono uzgodnionych w programie koniecznych prac:

- Przychodnia Położniczo – Ginekologiczna w Lipnie (brak bezpośredniego połączenia gabinetu lekarskiego z kabiną higieny osobistej pacjentek) – złożono nowy program z terminem wykonania do końca 2016r.

Kierownicy dwóch zakładów w miesiącu grudniu 2012r. przedłożyli opracowane programy dostosowawcze do aktualnego rozporządzenia Ministra Zdrowia (planowany termin wykonania do końca 2016r.).

Wszystkie obiekty korzystały z wody wodociągów publicznych, których jakość była nadzorowana przez PSSE Lipno. Jedynie placówki ochrony zdrowia zlokalizowane w mieście Dobrzyń nad Wisłą zaopatrywane były w wodę warunkowo dopuszczoną do użytkowania ze względu na przekroczenia fizyko – chemiczne (dot. poziomu manganu, utlenialności i barwy). Prowadzone jest postępowanie administracyjne mające na celu zapewnienie dobrej jakości (woda warunkowo dopuszczona do użytkowania do 31 grudnia 2014r.). Pozostałe obiekty zaopatrywane były w wodę dobrej jakości.

Obiekty stacjonarne posiadają awaryjne źródła zaopatrzenia w wodę (szpital - posiada dodatkowo zbiornik rezerwowy o pojemności 400 l, zakład opiekuńczo – leczniczy posiada dodatkowy własny wodociąg lokalny). Woda z wodociągu lokalnego – w roku 2013 służyła głównie do podlewania roślin na zewnątrz budynku. Stwierdzono jednak brak do wglądu aktualnego pozwolenia wodno-prawnego na pobór wody. Zgodnie z zaleceniami gestor obiektu poinformował o opracowaniu nowego operatu wodnoprawnego i przedłożył kopie złożonego wniosku o wydanie nowego pozwolenia wodnoprawnego

Ostatnie badania wody ciepłej w kierunku Legionella sp. w 2 obiektach stacjonarnych przeprowadzane były w latach 2011 i 2012 – nie stwierdzono przekroczeń. Kolejne badania zaplanowano na 2015r.

Przeprowadzono pomiary temperatur w stałych punktach poboru – nie stwierdzono nieprawidłowości.

Wszystkie skontrolowane placówki ochrony zdrowia posiadają podpisane umowy z firmami posiadającymi wymagane zezwolenia na odbiór odpadów medycznych.

Nie stwierdzano nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi.

Sprzątaniem pomieszczeń wszystkich obiektów zajmuje się personel placówek – brak firm zewnętrznych.

5. Warunki sanitarno- higieniczne środowiska pracy.

Informacje wstępne.

Na terenie nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lipnie nadzorem objęto 177 zakładów pracy, w tym skontrolowano 168 obiektów.

Ogółem przeprowadzono 197 kontroli, w tym :

- 152 kontrole zgodnie z harmonogramem nadzoru nad obiektami na 2013r.,
- 23 kontrole poza harmonogramem (tematycznych),
- 16 kontroli sprawdzających wykonanie nałożonych na stronę obowiązków,
- 3 kontrole interwencyjne w związku z powiadomieniem o nieprawidłowościach w zakresie wprowadzania do obrotu produktów chemicznych niebezpiecznych.
- 3 kontrole w zakładach objętych nadzorem w 2013r.

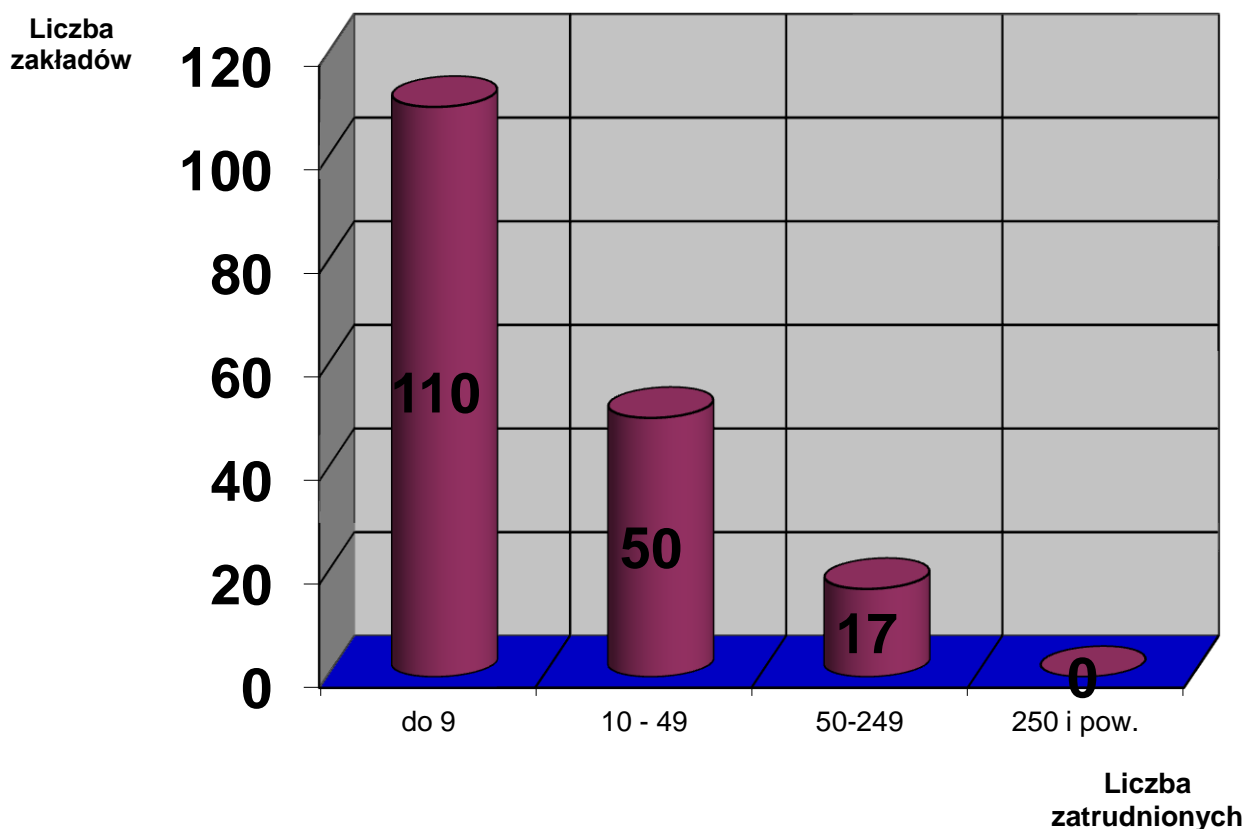
Przeprowadzone kontrole w 10 zakładach wykazały nieprawidłowości, w związku z powyższym wydano 11 decyzji nakładających na stronę obowiązek ich usunięcia. W 3 obiektach na wniosek strony zostały zmienione terminy wykonania nakazów. W 1 zakładzie nieprawidłowości usunięto przed zakończeniem postępowania, w związku z powyższym wydano decyzję o umorzeniu postępowania.

Ogółem wydano 28 decyzji administracyjnych w tym:

- 11 merytorycznych zawierających 18 nakazów,
- 3 zmieniające termin wykonania nałożonych na stronę obowiązków,
- 1 decyzję o umorzeniu postępowania,
- 13 decyzji płatniczych.

1. Struktura zatrudnienia.

Ogółem w 2013r. w nadzorowanych zakładach pracy zatrudnionych było 2866 pracowników.

Zgodnie z przedstawionym powyżej zestawieniem najwięcej jest zakładów małych prowadzonych przez rzemieślników zatrudniających do 9 pracowników oraz od 10 do 49 pracowników. Natomiast dużych zakładów zatrudniających od 50 do 249 osób jest tylko 17.

Na terenie powiatu lipnowskiego z pośród ogółu zatrudnionych najwięcej osób pracuje przy produkcji artykułów spożywczych (647), produkcji odzieży (270), produkcji wyrobów metalowych (252), produkcji maszyn i pojazdów (355) oraz w opiece zdrowotnej (197).

W 2013r. objęto nadzorem 5 nowych zakładów pracy, natomiast 5 uległo likwidacji oraz 4 zakłady zawiesiły działalność.

2. Zakres prowadzonych kontroli.

Zgodnie z planem pracy sporządzonym na 2013r. :

- sprawowano nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy pracowników narażonych na szkodliwe dla zdrowia czynniki fizyczne, chemiczne i biologiczne oraz czynniki uciążliwe,
- prowadzono nadzór nad:
 - warunkami pracy i wypełnianiem przez pracodawców obowiązków wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników zatrudnionych w przemyśle drzewnym,
 - warunkami pracy pracowników zatrudnionych przy pracach związanych z narażeniem na rakotwórcze działanie bezwodnika kwasu chromowego w galwanizerniach,
 - warunkami pracy pracowników zatrudnionych w warsztatach samochodowych,
 - egzekwowaniem przepisów rozporządzenia WE nr 1907/2006 REACH oraz (WE) 1272/2008 CLP przez podmioty produkujące, wprowadzające i stosujące niebezpieczne substancje i mieszaniny,
- sprawowano wzmożony nadzór nad prekursorami narkotyków, w tym zakaz wprowadzania do obrotu środków zastępczych,
- kontynuowano przygotowanie pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas prac usuwania wyrobów zawierających azbest, w ramach realizacji rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”.
- przeprowadzano kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych pod kątem przestrzegania zakazu stosowania substancji czynnych, które nie mogą wchodzić w skład produktów biobójczych,
- prowadzono działania mające na celu promocję zdrowego stylu życia w miejscu pracy.

3. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w nadzorowanych zakładach pracy.

Przeprowadzone kontrole wykazały nieprawidłowości w 10 zakładach dotyczące:

- braku aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy w 7 zakładach oraz braku rejestru ww. czynników w 1 zakładzie,

- przekroczenia wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy w 4 zakładach,
- złego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń produkcyjnych i socjalnych w 3 zakładach pracy, jednakże w jednym zakładzie wydano decyzję o umorzeniu postępowania administracyjnego ponieważ uchybienia zostały wykonane przed zakończeniem postępowania tj. doprowadzono do właściwego stanu sanitarno-technicznego ściany i posadzki w szatni, jadalni oraz sanitariatach.

W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lipnie wydał 11 decyzji administracyjnych zobowiązujących pracodawców do usunięcia ww. nieprawidłowości. W 2 zakładach PPIS wydał po 2 decyzje (1 na przeprowadzenie badań środowiskowych drugą na obniżenie przekroczeń czynników szkodliwych). Podczas prowadzonego postępowania administracyjno-egzekucyjnego wydano 1 upomnienie, nie nałożono natomiast mandatów karnych, tytułów wykonawczych jak również postanowień o nałożeniu grzywny.

4. Zagrożenia dla zdrowia pracowników wynikające ze specyfiki produkcji zakładów działających na terenie powiatu lipnowskiego.

Najczęściej występującym zagrożeniem dla zdrowia pracowników zatrudnionych w zakładach produkcyjnych jest narażenie na szkodliwe działanie hałasu.

W 2013r. przekroczenie najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu stwierdzono w 11 zakładach oraz przekroczenie wartości ekspozycji dziennej drgań działających na organizm człowieka przez kończyny górne w 2 zakładach. Wydano decyzję na obniżenie poziomu ekspozycji na hałas w 1 zakładzie stolarskim. Hałas został obniżony do obowiązującej normy. W pozostałych 10 zakładach pracy przekroczenie hałasu oraz w 2 zakładach przekroczenie wartości ekspozycji drgań mechanicznych utrzymuje się od wielu lat, decyzje na obniżenie wydawano w latach wcześniejszych jednakże brak możliwości obniżenia hałasu i drgań do obowiązującej normy z powodu specyfiki produkcji oraz stosowanych maszyn tj.: prasy, przecinarki, gilotyny, pilarki do cięcia drzew, zagęszczarki. W tych zakładach opracowany jest program działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas i drgania mechaniczne oraz pracownicy stosują odpowiednie ochrony indywidualne.

Przekroczenie wartości NDS pyłu na stanowiskach pracy wystąpiło w 3 zakładach. W Piekarni w Bobrownikach należącej do GS „SCH” w Lipnie wydano decyzję

na obniżenie pyłu w 2012r. z terminem wykonania do 01.04.2013r. Na wniosek strony przedłużono decyzję do 15.12.2013r. Przeprowadzone ponownie badania nie wykazały przekroczeń NDS pyłu na 2 stanowiskach piekarzy, również w Piekarni w Dobrzyniu n. Wisłą obniżono stężenie pyłu do obowiązującej normy. Natomiast w Piekarni w Skępem termin obniżenia NDS pyłu jest do 30.05.2014r.

W 2013r. w porównaniu z rokiem ubiegłym liczba pracowników pracujących w przekroczeniach normatywów higienicznych wzrosła nieznacznie z 57 pracowników w 2012r. do 62 pracowników w 2013r.

5. Nadzór nad substancjami i czynnikami o działaniu rakotwórczym.

W zakładach produkcyjnych działających na terenie powiatu lipnowskiego narażenie/ kontakt na substancje i czynniki o działaniu rakotwórczym występuje w 4 zakładach :

- w Zakładzie U.P.H. „GALWAN” w Skępem przy procesach galwanicznych (bezwodnik kwasu chromowego),
- w P.P.H. „KOLMEX” w Kolankowie zajmującym się demontażem płyt azbestowo-cementowych z dachów budynków(pył i włókna respirabilne azbestu).

Badania środowiskowe przeprowadzane na pył i włókna respirabilne azbestu nie wykazały przekroczeń wartości NDS, natomiast na chromiany (VI) wykazały wynik poniżej 0,1 krotności NDS, w związku z powyższym warunki pracy były bezpieczne. Podczas przeprowadzonych kontroli w 2013r. nie stwierdzono uchybień, decyzje wydawane były w latach poprzednich.

W obiektach służby zdrowia narażenie na promieniowanie jonizujące X występuje w 2 podmiotach leczniczych tj. NZOZ „WIMED” oraz NZOZ „Lekarze Rodzinni” w Lipnie przy wykonywaniu prześwietleń RTG.

W ww. zakładach nie było przypadku stwierdzenia choroby zawodowej u pracowników pracujących w kontakcie/narażeniu na substancje i czynniki o działaniu rakotwórczym.

6. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami.

W 2013r. nadzorem objęto 15 podmiotów wprowadzających do obrotu substancje chemiczne w postaci własnej lub mieszaniny chemiczne.

Są to:

- 1 gorzelnia rolnicza produkująca alkohol etylowy,

- 3 zakłady, które mieszają lub konfekcjonują i wprowadzają do obrotu mieszaniny chemiczne takie jak : farby, płyny do chłodziw, elektrolit do akumulatorów, olej do lamp oliwnych, odkamieniacz, granulki zapachowe do koszy na śmieci,
- 11 hurtowni, sklepów chemicznych, które sprzedają mieszaniny chemiczne konsumentom.

Ponadto skontrolowano 59 zakładów, w których stosowane są substancje chemiczne i ich mieszaniny w procesach produkcyjnych, do wykonywania analiz chemicznych, do impregnacji drewna oraz do przeprowadzania dezynfekcji.

W roku 2013 skontrolowano wszystkie ww. podmioty i nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wprowadzania i stosowania substancji i mieszanin chemicznych.

7. Przestrzeganie przez pracodawców przepisów i zasad bhp podczas prac usuwania wyrobów zawierających azbest w ramach realizacji rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”.

W 2013r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lipnie wpłynęły zgłoszenia zamiaru prowadzenia prac w kontakcie z azbestem od 2 firm uprawnionych do demontażu pokryw dachowych zawierających azbest tj.:

1. P.P.H. „KOLMEX” Kolankowo 26, gm. Lipno
2. P.H.U. US-KOM 09-500 Gostynin, ul. Żabia. Firma podpisała umowę z Gminą Kikół.

Przeprowadzono kontrolę sanitarną podczas prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest przez pracowników w P.P.H. „KOLMEX” w Kolankowie gm. Lipno i nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uzgodniono z Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego w Lipnie o wzajemnym informowaniu się o składanych przez firmy zgłoszeniach zamiaru prowadzenia prac w kontakcie z azbestem. Ponadto sprawdzono na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego aktualny wykaz podmiotów, które uzyskały Decyzje Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego o zatwierdzeniu programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi i nie stwierdzono w nim innych uprawnionych firm, które miałyby siedzibę na terenie powiatu lipnowskiego.

8. Nadzór nad obrotem środkami zastępczymi „dopalaczami”.

W 2013r. nie wpłynęło żadne powiadomienie (informacja) o obrocie środkami zastępczymi w podmiotach działających na terenie powiatu lipnowskiego.

Pracownicy Sekcji N.HK oraz N.HŻ podczas planowanych kontroli w obiektach takich jak: restauracje, małe gastronomie, sklepy na stacjach paliw, zwracali uwagę czy nie są oferowane w sprzedaży środki zastępcze. Ponadto pracownicy Sekcji Prewencji Chorób Zawodowych prowadzili monitoring stron internetowych mogących oferować w sprzedaży środki zastępcze oraz prasy, natomiast pracownik Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia przeprowadził 2 szkolenia oraz 15 prelekcji na temat „Stop uzależnieniom” dla dzieci, młodzieży, nauczycieli w szkołach w powiecie lipnowskim dzięki pozyskanym funduszom od Starostwa Powiatowego oraz Urzędów Miast i Gmin.

9. Postępowanie w sprawie chorób zawodowych.

W 2013r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lipnie wpłynęły 2 zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej, w tym:

- 1 postępowanie zakończono wydaniem decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej - Boreliozy (poz. 26 wg wykazu chorób zawodowych) u właściciela Zakładu Usług Leśnych,
- 2 postępowania nie zakończono do 31.12.2013r., ponieważ nie zostało wydane orzeczenie lekarskie przez Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy we Włocławku.

Wnioski:

1. W 2013r. skontrolowano 168 zakładów pracy, nieprawidłowości stwierdzono w 10 zakładach tj. w 6% obiektów, w których wydano 11 decyzji administracyjnych dotyczących naruszenia wymagań higieniczno-sanitarnych oraz zdrowotnych.
2. Większość zakładów będących w ewidencji stanowiły zakłady małe zatrudniające do 9 pracowników tj. 62%.
3. Najczęściej stwierdzaną nieprawidłowością podczas kontroli było brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy. Na 10 zakładów, w których wydano decyzje, w 7 zakładach stwierdzono m. in. brak aktualnych badań środowiskowych.
4. Stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń produkcyjnych i socjalnych w większości zakładów był dobry, jedynie w 3 zakładach stwierdzono nieprawidłowości, w związku z powyższym wydano 2 decyzje nakazujące usunięcie uchybień oraz 1 decyzję umarzającą, ponieważ wykonano zalecenia przed zakończeniem postępowania administracyjnego.

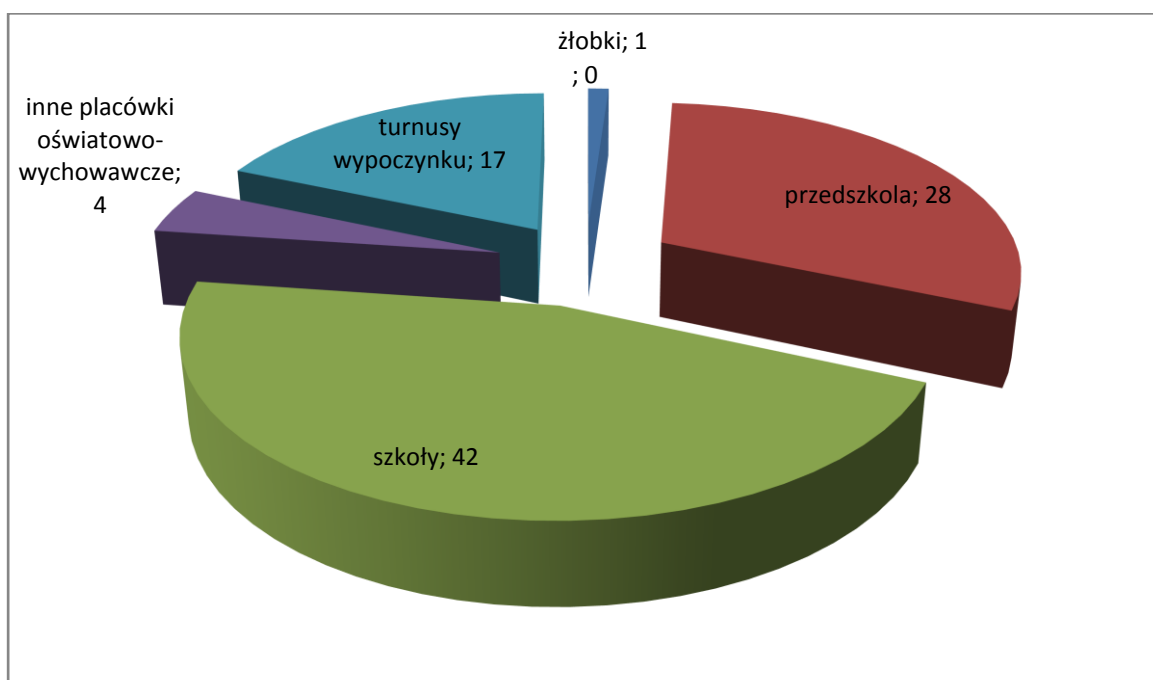
5. W 2013r. na terenie powiatu lipnowskiego nie stwierdzono w sprzedaży środków zastępczych.
6. W związku z prowadzonym nadzorem nad warunkami pracy w zakładach od wielu lat utrzymuje się mała liczba zgłoszeń chorób zawodowych. W okresie od 2009r. do 2013r. tj. przez 5 lat, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lipnie wydał tylko 2 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej.

6. Warunki sanitarno-higieniczne w placówkach nauczania, wychowania i wypoczynku oraz w szkołach wyższych.

Stanowisko ds. Higieny Dzieci i Młodzieży Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lipnie w okresie od 01.01.2013 r. do 31.12.2013 r. obejmowało nadzorem sanitarnym 75 placówek stałych oraz 17 placówek sezonowych.

Oceniając stan sanitarno-techniczny i warunki pobytu w placówkach nauczania i wychowania przeprowadzono łącznie 139 kontroli sanitarnych. Wydano 1 decyzję administracyjną (merytoryczną) nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, które dotyczyły złego stanu sanitarno – technicznego ścian i sufitu w korytarzu szkolnym oraz sali lekcyjnej (tj. ścian, sufitu oraz podłogi).

Ewidencja placówek w 2013 r.

W skontrolowanych placówkach uczyło się i przebywało **9594** dzieci i młodzieży oraz **606** uczestników wypoczynku.

Na szczegółową ocenę warunków pobytu i nauki w placówkach nauczania i wychowania pozwoliły badania środowiska szkolnego. Oceniano, czy meble edukacyjne są właściwie dobrane do wysokości ciała przedszkolaka/ucznia, posiadają certyfikaty zgodności oraz czy są odpowiednio oznakowane i prawidłowo zestawione, gdyż ma to wpływ na zachowanie prawidłowej postawy ciała.

W tym celu wykonano 1146 badań dostosowania mebli do wzrostu uczniów/przedszkolaków (nieprawidłowości nie stwierdzono).

Dokonano również higienicznej oceny rozkładu zajęć lekcyjnych sprawdzając, czy zajęcia rozpoczynają się o stałej porze oraz czy liczba godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia jest nie większa od 1 godziny.

Wykonano 389 badań tygodniowego rozkładu zajęć lekcyjnych (nieprawidłowości nie stwierdzono). Łącznie przeprowadzono 1535 badań.

Stan techniczny i sanitarny budynków

W ramach sprawowanego bieżącego nadzoru sanitarnego skontrolowano 92 placówki w tym: 75 placówek stałych oraz 17 placówek sezonowych, oceniając stan sanitarno-techniczny i warunki pobytu.

Nie stwierdzono budynków w złym stanie sanitarno-technicznym. Wszystkie placówki podłączone były do wodociągów. Żadna ze skontrolowanych placówek nie posiadała ustępów zewnętrznych. Wszystkie placówki zapewniły właściwe warunki do utrzymania higieny tj. dostępność do ciepłej bieżącej wody we wszystkich umywalkach w pomieszczeniach sanitarnohigienicznych, ręczników jednorazowego użytku lub suszarek do rąk, mydła w płynie. Nie stwierdzono ponadnormatywnej liczby uczniów na urządzenie ustępowe. Kanalizacji nie posiadało 36 placówek (ścieki odprowadzane były do szamba lub szkolnych oczyszczalni ścieków).

Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W ramach oceny infrastruktury do prowadzenia zajęć wf stwierdzono, że 36 szkół miało warunki wystarczające do realizacji zajęć wf, 4 placówki miały warunki niewystarczające, a 2 placówki nie posiadały warunków do prowadzenia zajęć wf.

Szkolne zespoły sportowe posiadały 24 placówki, natomiast pozostałe placówki posiadały salę zastępczą/rekreacyjną z boiskiem, tylko salę zastępczą/rekreacyjną

lub tylko boisko sportowe. Uczniowie korzystali też z sali gimnastycznej, hal sportowych, siłowni, basenu oraz boisk „Orlik” zlokalizowanych poza placówką.

Opieka medyczna

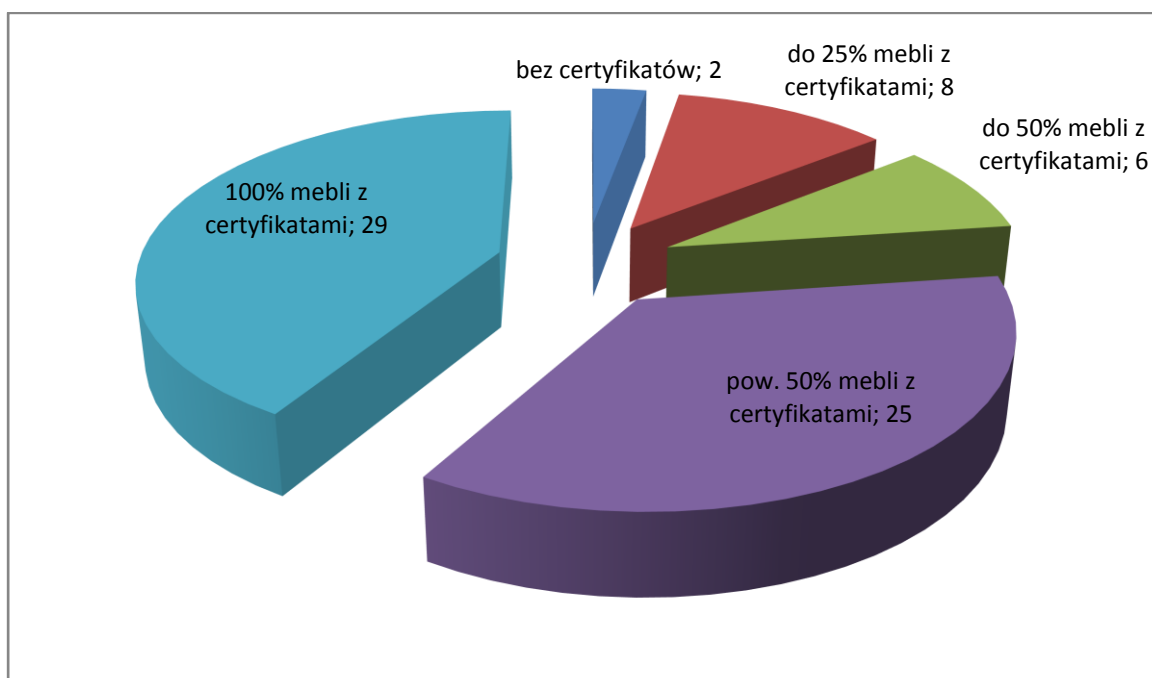
Sprawdzano sposób sprawowania podstawowej opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że podstawowa opieka zdrowotna nad uczniami w szkołach w powiecie lipnowskim sprawowana jest głównie poza szkołą. Podobnie jak w roku ubiegłym tylko nieliczne szkoły mają na swoim terenie gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Stwierdzono, że stan sanitarny i techniczny wszystkich skontrolowanych gabinetów nie budził zastrzeżeń.

Meble i sprzęt sportowy

Podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych sprawdzano czy nabywany i stosowany przez szkoły i placówki sprzęt sportowy oraz meble edukacyjne posiadają certyfikaty zgodności.

Stwierdzono, że w certyfikowane meble przedszkolne/szkolne wyposażonych jest 68 placówek (97,14%).

Placówki posiadające meble z certyfikatami w 2013 r.

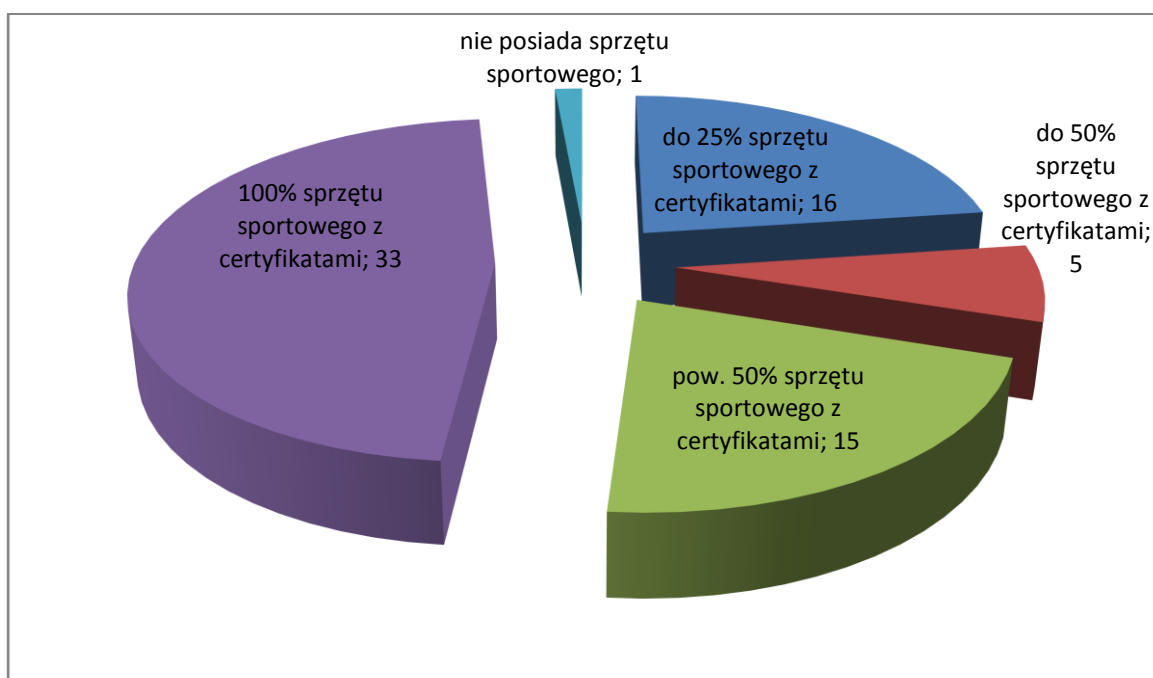

Wyposażenie sal gimnastycznych i terenów sportowych powinno być bezpieczne dla

użytkowników, spełniać warunki techniczne wynikające z obowiązujących norm i posiadać certyfikaty zgodności. W salach i na boiskach oraz w miejscach wyznaczonych do uprawiania ćwiczeń fizycznych, gier i zabaw powinny znajdować się tablice informacyjne określające zasady bezpiecznego użytkowania urządzeń i sprzętu sportowego.

W trakcie kontroli stwierdzono, że 69 placówek oświatowo-wychowawczych (98,57%) posiada certyfikaty zgodności na urządzenia i sprzęt sportowy.

Placówki posiadające urządzenia i sprzęt sportowy z certyfikatami w 2013 r.

Dożywianie dzieci i młodzieży

We wszystkich szkołach oceniono sytuację dożywiania dzieci i młodzieży.

Rok	Wydawanie ciepłych posiłków				Organizowanie śniadań szkolnych		Podawanie napoju	
	Liczba placówek		Liczba dzieci i młodzieży		liczba placówek	liczba korzystających	liczba placówek	liczba korzystających
	ogółem	w tym wyłącznie z posiłków jednodaniowych	z obiadów pełnych	z posiłków jednodaniowych				
2013	37	27	1115	2964	10	654	16	2672

W 2013r. ciepły posiłek wydawało 37 placówek dla 4079 uczniów (w tym 27 placówek wydawało wyłącznie posiłek jednodaniowy dla 2964 uczniów). Szkoły organizowały też śniadania oraz podawanie napoju. Z posiłków dofinansowanych skorzystało 3255 uczniów.

Na terenie powiatu lipnowskiego nie ma szkół wyższych.

Wypoczynek dzieci i młodzieży

W trakcie trwania wypoczynku w roku 2013 przeprowadzono łącznie 20 kontroli sanitarnych, podczas których oceniono spełnienie wymagań sanitarno-higienicznych przez organizatorów wypoczynku w odniesieniu do stanu i wyposażenia pomieszczeń, miejsc przebywania uczestników, zaopatrzenia w wodę, zaplecza sanitarnego, gromadzenia odpadów stałych i odprowadzenia ścieków. Sprawując bieżący nadzór sanitarny skontrolowano 17 placówek sezonowych (był to 1 turnus zimowego wypoczynku oraz 16 turnusów letniego wypoczynku).

Z wypoczynku zorganizowanego na terenie powiatu lipnowskiego skorzystało ogółem **606** dzieci i młodzieży (w tym: z wypoczynku zimowego – 23 uczestników oraz z wypoczynku letniego – 583 uczestników).

Podczas trwania wypoczynku przeprowadzono jedną wspólną kontrolę z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Lipnie na obozie harcerskim pod namiotami.

W trakcie trwania wypoczynków nie zgłoszono żadnych skarg, nie było interwencji. Nie nałożono mandatów karnych.

Organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży zapewnili uczestnikom bezpieczne i higieniczne warunki pobytu.

Wnioski:

- W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych nie stwierdzono budynków nieprzystosowanych do potrzeb nauczania i wychowania, jak również w złym stanie technicznym, jak i porządku i czystości.
- Na terenie powiatu lipnowskiego nie ma placówek nauczania i wychowania z ustępami zewnętrznymi.

- Wszystkie placówki podłączone są do sieci wodociągowej. Jednak 36 placówek nie posiada kanalizacji (ścieki odprowadzane są do szamba lub szkolnych oczyszczalni ścieków).
- Wszystkie szkoły zapewniały odpowiednie warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów.
- Szkolne gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej spełniały w 100% wymagania sanitarno-higieniczne.
- Certyfikaty zgodności na meble przedszkolne/skolne posiadało 68 placówek (tj. 97,14%), a 69 placówek oświatowo-wychowawczych (tj. 98,57%) posiadało certyfikaty zgodności na urządzenia i sprzęt sportowy.

7. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku.

W 2013 r. pracownicy Sekcji Higieny Żywności Żywienia i Przedmiotów Użytku przeprowadzili 476 kontroli sanitarnych. Kontrole przeprowadzono zgodnie z harmonogramem kontroli na 2013 r. i w sytuacjach zagrożenia zdrowotnego ze strony żywności i przedmiotów użytku. Podczas kontroli zwracano szczególną uwagę na takie zagadnienia jak:

- znakowanie żywności,
- higiena sprzedaży żywności nie opakowanej jednostkowo,
- higiena osobista i stan zdrowia zatrudnionego personelu,
- warunki przechowywania żywności łatwo psującej się,
- identyfikowalność surowców i produktów,
- legalność pochodzenia mięsa i jego przetworów znajdujących się w sprzedaży.
- prawidłowość postępowania z żywnością niewłaściwej jakości zdrowotnej,
- żywność modyfikowana genetycznie (GMO),
- suplementy diety,
- wprowadzanie i przestrzeganie w zakładach produkcji i obrotu żywnością praktyk (GMP, GHP) oraz systemu HACCP zapewniających bezpieczeństwo żywności,

- bezpieczeństwo zdrowotne żywności, kosmetyków oraz materiałów i wyrobów kontaktujących się z żywnością,
- wprowadzanie do obrotu środków zastępczych tzw. Dopalaczy,
- przestrzeganie zakazu palenia w zakładach gastronomicznych,
- legalność wprowadzanego do obrotu alkoholu.

Celem poprawy stanu sanitarno-higienicznego zakładów produkcji i dystrybucji żywności wydano 20 decyzji administracyjnych.

W ramach, prowadzonej przez Inspekcję Sanitarną, urzędowej kontroli i monitoringu żywności, pobrano 113 próbek do badań laboratoryjnych. Niezgodności z przepisami nie stwierdzono.

Charakterystyka stanu sanitarnego ważniejszych grup obiektów żywnościowo-żywnościowych.

Automaty do lodów - sezonową działalność w miesiącach czerwiec - sierpień prowadziło 5 automatów zlokalizowanych w Lipnie i Skępem. Liczba obiektów w stosunku do 2012 r. zmniejszyła się o 1. Z powodu braku rentowności zlikwidowano automat zlokalizowany w Chrostkowie. Stan sanitarny i techniczny zakładów nie budził zastrzeżeń i utrzymywał się na poziomie roku ubiegłego.

Piekarnie – nadzorem objętych było 14 obiektów, o 1 mniej jak w roku poprzednim. Decyzją właściciela zlikwidowana została mała rodzinna piekarnia w Tłuchowie. Produkcja w zakładach piekarniczych, zatrudniających do kilkunastu osób przeznaczona jest w większości na rynek lokalny. Piekarnie są funkcjonalnymi zakładami spełniającymi podstawowe wymogi sanitarne. Ich stan sanitarny i techniczny uległ poprawie w stosunku do roku ubiegłego. Wszystkie piekarnie mają zawarte umowy z zakładami DDD w zakresie monitoringu i zwalczania szkodników (podczas kontroli nie stwierdzono śladów gryzoni, ani owadów).

Przeprowadzane kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie stosowania substancji dodatkowych, w tym polepszaczy do pieczywa, które używane są coraz powszechniej. Wykorzystywane w zakładach środki transportu nie budziły zastrzeżeń natury sanitarnej.

Ciastkarnie – w 2013 r. działalność prowadziły 3 niewielkie rodzinne zakłady, produkujące na rynek lokalny. Stan sanitarny tej grupy był zadawalający i nie budził zastrzeżeń. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prowadzenia procesów

technologicznych. We wszystkich ciastkarniach wdrożono zasady systemu HACCP. Wykorzystywane w zakładach środki transportu nie budziły zastrzeżeń natury sanitarnej.

Przetwórnice owocowo - warzywne – w 2013 r. zmieniła profil działania zamrażalnia owoców i warzyw w Dobrzyniu n. Wisłą i obecnie w zakładzie odbywa się skup, oczyszczanie i rozdrabnianie owoców i warzyw na potrzeby odbiorców zewnętrznych. Stan sanitarno-techniczny 4 działających zakładów był dobry i utrzymywał się na poziomie roku ubiegłego, również w zakresie wdrażania i utrzymywania systemu HACCP. Zdecydowanie najlepszymi obiektami w tej grupie jest Zamrażalnia Owoców i Warzyw Pinguin Foods Polska spółka z o.o. w Lipnie, ul. Wojska Polskiego 12A oraz Zakład Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego „Dawtona” w Lipnie, ul. Wojska Polskiego 12. Są to obiekty nowoczesne i funkcjonalne. W grupie tej funkcjonuje mały Zakład Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego „Markłós” w Lipnie, ul. Polna 18, który specjalizuje się w sezonowej produkcji ogórków konserwowych i kapusty kwaszonej z surowców pochodzących z własnego gospodarstwa rolniczego.

Zakłady przemysłu zbożowo – młynarskiego - w 2013 r. działalność podobnie jak w roku poprzednim prowadziły 2 młyny świadczące usługi dla okolicznych rolników, mające zawarte umowy ze specjalistycznymi zakładami zwalczania szkodników zbożowo - mącznych (kontrole sanitarne potwierdziły skuteczność stosowanych zabiegów). Zakłady posiadają wdrożone procedury GHP/GMP i ich stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

Inne wytwórnie żywności – w 2013 r. powstały 3 nowe, małe obiekty w tej grupie prowadzące działalność sezonową i okazjonalną takie jak: wytwórnia pieczywa liturgicznego, zakład wypieku pieczywa tradycyjnego oraz punkt wypieku ciast regionalnych przy domu kultury w Tłuchowie. Ponadto w grupie tej działa wytwórnia mączki ziemniaczanej, obiekt o należyтым stanie sanitarno-higienicznym, z wdrożonym w latach ubiegłych system HACCP i kwaszarnia kapusty w gospodarstwie rolniczym. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Sklepy - liczba obiektów w tej grupie – 304 zmniejszyła się w porównaniu z rokiem ubiegłym o 7 obiektów. W 2013 r. powstało 12 nowych sklepów, likwidacji uległo 19, głównie wiejskich, małych sklepów. Odnotowano także zmiany właścicieli działających wcześniej sklepów. Stan sanitarno- techniczny większości z 219 skontrolowanych sklepów spożywczych był zadowalający i uległ poprawie, zwłaszcza

jeśli chodzi o zaopatrzenie w wodę i urządzenia chłodnicze, co jest związane z większą dbałością właścicieli obiektów o wizerunek placówek, jak również działaniami prewencyjnymi, a także represjami ze strony Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Chociaż wszystkie sklepy posiadają w dostatecznych ilościach urządzenia chłodnicze, to nie zawsze zachowuje się ciągłość łańcucha chłodniczego np. przetwory mleczne, paczkowane wędliny przechowywane były na ladzie sprzedaży. Innymi stwierdzanymi nieprawidłowościami i przyczyną wydania 20 decyzji administracyjnych był: brak warunków do utrzymania higieny osobistej pracowników, brak warunków do przechowywania sprzętu porządkowego, brak lub nieprawidłowe wykorzystywanie pomieszczeń socjalnych, brak odzieży ochronnej, niewłaściwy stan sanitarny i techniczny pomieszczeń, zniszczony sprzęt pomocniczy, brak utrzymania systemów GMP/GHP, HACCP.

Nie odnotowano nieprawidłowości w zakresie obrotu środkami spożywczymi dietetycznymi i suplementami diety. Wprowadzane do obrotu w sklepach spożywczych kosmetyki i przedmioty użytku przechowywane i eksponowane były prawidłowo. Higiena personelu w większości obiektów była zadawalająca.

Środki transportu dostosowane były do asortymentu dostarczanych środków spożywczych i nie budziły zastrzeżeń natury sanitarnej.

Istniejące na naszym terenie sklepy o dużej powierzchni handlowej, to obiekty o dobrym stanie sanitarno-technicznym, prawidłowo zabezpieczone przed dostępem szkodników, objęte stałym nadzorem zakładów DDD.

W supermarketach prawidłowo i systematycznie prowadzona jest kontrola warunków transportu i przechowywania artykułów łatwo psujących się oraz zamrożonych. W m-cu grudniu 2013 r. powstały 2 nowe supermarkety.

We wszystkich supermarketach wdrożony jest system HACCP. W 2013 r. 2 sklepy sieci „Biedronka” rozszerzyły działalność o porcjowanie na życzenie klienta owoców i warzyw.

W 2013 r. w sklepach spożywczych nałożono 23 mandaty karne na kwotę 2750 zł. z powodu nienależytego bieżącego stanu sanitarnego, niehigienicznej sprzedaży art. spożywczych, wprowadzania do obrotu przeterminowanej żywności, braku monitoringu i braku zapisów monitoringu temperatury w urządzeniach chłodniczych.

W związku ze złożonymi doniesieniami sanitarnymi dotyczącymi niewłaściwej jakości zdrowotnej wprowadzanych do obrotu środków spożywczych, wprowadzania do obrotu mięsa i wędlin niewiadomego pochodzenia, przeprowadzono 2 kontrole interwencyjne - w 1 przypadku zarzuty częściowo potwierdziły się (wprowadzanie do obrotu nieoznakowanej wędliny).

Kioski spożywcze – W 2013 r. zaewidencjonowanych było 13 kiosków. Liczba obiektów nie zmieniła się w stosunku do roku ubiegłego. Stan sanitarno-higieniczny tej grupy obiektów był zadawalający i uległ nieznacznej poprawie w stosunku do roku ubiegłego

Hurtownie spożywcze - w 2013 r. nadzorowano podobnie jak w roku poprzednim 6 hurtowni spożywczych. Stan sanitarno- techniczny hurtowni był dobry i utrzymywał się na poziomie roku ubiegłego. Wszystkie obiekty wyposażone były w urządzenia do pomiaru temperatury i wilgotności powietrza. Nad zabezpieczeniem magazynów przed dostępem gryzoni czuwają ekipy DDD. Działania te są skuteczne, co potwierdzają kontrole inspekcji sanitarnej.

Obiekty ruchome i tymczasowe - w 2013 r. zlikwidowano 2 stragany ze słodyczami w związku z czym zaewidencjonowanych było 25 obiektów - głównie punktów sprzedaży słodyczy opakowanych jednostkowo oraz owoców i warzyw na targowiskach. We wszystkich obiektach realizowane były zasady GHP i ich stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

Środki transportu żywności – w 2013 r. funkcjonowały 23 przedsiębiorstwa transportowe (powstało 5 nowych, a 1 zostało zlikwidowane). Były to przeważnie zakłady posiadające 1 środek transportu, które zajmowały się przewozem żywności opakowanej jednostkowo i umieszczonej na paletach.

Inne obiekty obrotu żywnością- w grupie tej zaewidencjonowane było 29 aptek i punktów aptecznych, 9 dostawców bezpośrednich oraz 6 punktów sprzedaży słodyczy i alkoholu na stacjach paliw i w drogeriach, z wdrożonymi zasadami GHP. Stan sanitarno-techniczny punktów sprzedaży słodyczy i alkoholi nie budził zastrzeżeń.

Zakłady żywienia zbiorowego otwarte – funkcjonowało 69 obiektów (64 w 2012 r.), w tym 10 restauracji. W 2013 r. w grupie tej powstało 10 punktów małej gastronomii i 1 restauracja. Właściciele zlikwidowali lub zawiesili ze względów finansowych

działalność 1 restauracji i 5 zakładów małej gastronomii. Nastąpiły też zmiany właścicieli istniejących już zakładów.

Działające na naszym terenie restauracje zlokalizowane są w Lipnie i na terenie gminy Skępe. Ich stan sanitarno-techniczny nie budził zastrzeżeń i uległ nieznacznej poprawie w stosunku do roku ubiegłego. Zakłady są funkcjonalne, wyposażone w niezbędne urządzenia i sprzęt produkcyjny.

Naczynia stołowe myte były w prawidłowo zorganizowanych i wyposażonych zmywalniach naczyń stołowych (wszystkie restauracje posiadają wyparzacze do naczyń lub profesjonalne zmywarki).

We wszystkich restauracjach sale konsumpcyjne były czyste, estetyczne. Obiekty były prawidłowo zabezpieczone przed dostępem szkodników. Higiena osobista pracowników nie budziła zastrzeżeń. Węzły sanitarne dla konsumentów i dla personelu utrzymane były czysto, systematycznie myte i dezynfekowane.

W grupie zakładów żywienia zbiorowego otwartego w 2013 r. funkcjonowało 59 zakładów małej gastronomii.

Znaczna część tych obiektów, to punkty działające sezonowo w miejscowościach turystyczno – wypoczynkowych. Stan sanitarno – techniczny większości zakładów małej gastronomii był zadawalający i uległ nieznacznemu pogorszeniu w stosunku do roku ubiegłego. Wydano 2 decyzje administracyjne. Nałożono 3 mandaty na kwotę 500 zł. Stwierdzono takie nieprawidłowości jak: zły stan techniczny pomieszczeń, niewłaściwe przechowywanie żywności łatwo psującej się, brak zabezpieczenia pomieszczeń przed insektami, brud i nieporządek w zakładzie.

W większości obiektów potrawy podawane były na naczyniach jednorazowych, dozwolonych do kontaktu z żywnością, przechowywanych prawidłowo w wydzielonych szafkach i regałach.

Zakłady małej gastronomii bazują przeważnie na produktach mrożonych, a dodatki warzywne stanowią pasteryzowane sałatki produkowane przez przetwórnice owocowo-warzywne. Zużyte naczynia jednorazowe wrzuca się do koszy usytuowanych w obiektach lub na zewnątrz. Nie stwierdzono, ani nie otrzymano sygnałów odnośnie ponownego wykorzystywania przez właścicieli obiektów naczyń jednorazowych.

Część zakładów małej gastronomii to typowe pijalnie piwa, ograniczające swą działalność do sprzedaży piwa i konsumpcji na miejscu, przeważnie w kubkach jednorazowych.

Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte

Bloki żywienia w szpitalach

Nadzorem sanitarnym w 2013 r. objęty był 1 działający na naszym terenie obiekt:

- blok żywienia Niepublicznego Zakładu Usług Medycznych, Szpitala Położniczo – Ginekologiczny w Lipnie, ul. Księżycowa 18.

Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną, podczas której nie stwierdzono uchybień sanitarno – higienicznych. Śniadania i kolacje dla pacjentek przygotowywane są na miejscu, a obiady przygotowuje i dostarcza restauracja Nova w Skępem. Stawka dzienna na wyżywienie jednego pacjenta wynosiła 15,00 zł. Przeciętna dzienna liczba żywionych, to 10 pacjentek. obiady przywożone są transportem producenta w termosach. Porcjowane i wydawane są przez pielęgniarki w pomieszczeniu kuchennym, wyposażonym w szafki, lodówkę i zlewozmywak. Posiłki podawane są na naczyniach jednorazowego użycia, przechowywanych prawidłowo w wydzielonych szafkach. Noworodki (według oświadczenia właściciela zakładu) karmione są tylko naturalnie, pokarmem matki.

Stołówki w żłobkach i domach małego dziecka – działał 1 obiekt w tej grupie – mały żłobek zapewniający opiekę 10 dzieci. W zakładzie prowadzone jest żywienie w formie cateringu, a także podawany pokarmu matki i gotowe dania w opakowaniach jednostkowych, dostarczane przez rodziców. Zapewniono warunki do higienicznego podgrzewania i podawania potraw. Stan sanitarno-higieniczny zaplecza kuchennego nie budził zastrzeżeń.

Stołówki szkolne – w 2013 r. działało 11 stołówek gotujących obiady (w ubiegłym roku 16) i 21 korzystających z cateringu. Ich stan sanitarno- techniczny nie budził zastrzeżeń. We wszystkich stołówkach szkolnych znajduje się niezbędne wyposażenie, w tym urządzenia chłodnicze i wyparzacze do naczyń.

W 2013 r. jedynie w 5 stołówkach szkolnych gotowano i podawano obiady dwudaniowe, zaś w pozostałych, w ramach programu dożywiania dzieci, serwowano naprzemiennie zupy z wkładką lub drugie dania. Posiłki były urozmaicone i nie powtarzały się w jadłospisie dekadowym. W czasie kontroli stołówek szkolnych udzielano instruktaży, dotyczących zasad prawidłowego żywienia, układania jadłospisów, higieny produkcji.

Stawka dzienna przeznaczona na wyżywienie jednej osoby w poszczególnych placówkach wynosiła od 2,60 zł do 5,00 zł.

W 9 obiektach dokonano oceny żywienia na podstawie analizy jadłospisów dekadowych – nieprawidłowości nie stwierdzono.

Stołówki na koloniach i obozach - w ramach letniego wypoczynku dzieci i młodzieży, wspólnie z pracownikami oddziału HDM skontrolowano 7 stołówek kolonijnych i obozowych. Wypoczynek dzieci i młodzieży zlokalizowany był głównie nad jeziorami gminy Skępe i Wielgie.

Sposób żywienia dzieci i młodzieży na obozach i koloniach, jak i stan sanitarny stołówek uznano podobnie jak w roku poprzednim za prawidłowy.

Stołówki przedszkolne – w 2013 powstał 1 nowy obiekt z żywieniem cateringowym i łącznie funkcjonowało 18 stołówek przedszkolnych w tym 6 z żywieniem cateringowym. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień natury sanitarno-higienicznej.

Żywnienie dzieci na podstawie analizy jadłospisów dekadowych uznano za prawidłowe. W większości przedszkoli podaje się 3 posiłki dziennie, a obiady są dwudaniowe. Posiłki są urozmaicone, zawierają dodatki owocowe i warzywne, pieczywo mieszane. W skład śniadań wchodzi ciepłe posiłki mleczne. Przyrządzając posiłki stosuje się różnorodne techniki kulinarne. Dzienna stawka przeznaczona na wyżywienie 1 dziecka wynosiła ok. 5,00 zł.

Zakłady usług cateringowych – w 2013 r. właściciele zlikwidowali 1 zakład. Działalność prowadził 1 obiekt zajmujący się głównie gotowaniem zup dla zakładów pracy i niewielkich ilości potraw dla odbiorców indywidualnych z dostawą na miejsce. Podczas kontroli stwierdzono drobne uchybienia sanitarne – brak właściwej odzieży ochronnej dla personelu, zawilgocony sufit w pomieszczeniu kuchennym i celem ich usunięcia wydano 1 decyzję administracyjną.

Inne zakłady żywienia - w grupie tej działało 18 (30 w 2012 r.) obiektów nie budzących zastrzeżeń natury sanitarno-higienicznej. W 2013 r. z grupy tej usunięto punkty dożywiania dzieci w szkołach i umieszczono je w grupie stołówek szkolnych z żywieniem w systemie cateringu. W roku sprawozdawczym powstały 4 nowe zakłady.

Bloki żywienia Ośrodków Pomocy Społecznej.

W grupie tej powstał w 2013 nowy obiekt w Kikole, zajmujący się dożywianiem ludzi ubogich. W zakładzie następuje jedynie porcjowanie zup z wkładką dostarczanych przez zakład cateringowy i mycie naczyń. Zakład jest prawidłowo wyposażony w niezbędny sprzęt i nie budzi zastrzeżeń sanitarnych.

Blok żywienia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipnie ul. Włocławska 28 zajmuje się gotowaniem zup z wkladką dla osób korzystających z opieki socjalnej. Stawka dzienna przeznaczona na wyżywienie jednej osoby wynosi 2,50 zł. Większość posiłków wydawana jest na zewnątrz w naczyniach własnych konsumentów. Zakład jest prawidłowo wyposażony w niezbędny sprzęt i nie budzi zastrzeżeń sanitarnych.

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „WIMED” Zakład Opiekuńczo- Leczniczy w Suradówku, gm. Wielgie

Jest to nowoczesny, funkcjonalny i dobrze wyposażony obiekt. W 2013r. przeprowadzono w nim kontrolę, podczas której nie stwierdzono uchybień sanitarno-higienicznych. Obiady dla pacjentów przygotowywane są i dostarczane przez firmę cateringową działającą przy restauracji Roberta Langowskiego w Skępem. Przywożone są w termosach, porcjowane i wydawane przez dietetyczkę. Pozostałe posiłki przygotowywane są na miejscu.

Żywnienie jest urozmaicone, dostosowane do stanu zdrowia pacjentów. Stawka dzienna na wyżywienie jednego pacjenta wynosi 15 zł. Przeciętna dzienna liczba żywionych pacjentów to 50 osób.

Domy weselne i sale bankietowe, agroturystyka – w 2013 r. powstały 3 nowe zakłady. Działało 13 obiektów specjalizujących się w obsłudze uroczystości rodzinnych i imprez okolicznościowych. Ich stan sanitarno-higieniczny nie budził zastrzeżeń. W grupie tej znajdują się także 2, działające sezonowo, obiekty agroturystyczne nie budzące zastrzeżeń natury sanitarnej.

Wytwórnice materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością- w 2013 r nadzorem objęto P.P.H.U. „ORPAK” Orbaczewski i Wspólnicy Sp. J w Szpiegowie 30, 87-610 Dobrzyń n. Wisłą (siedziba firmy i miejsce prowadzenia działalności), w zakresie produkcji opakowań przeznaczonych do kontaktu z żywnością. W zakładzie odbywa się produkcja pudełek z tektury powlekanej paratenem, produkcja worków z papieru powlekanego polietylenem oraz produkcja wkładów foliowych LDPE z granulatu. Podczas przeprowadzonej kontroli nieprawidłowości sanitarnych nie stwierdzono. W zakładzie wdrożona jest dobra praktyka produkcyjna i higieniczna.

Podsumowując stan sanitarno-higieniczny obiektów żywności i żywienia za 2013 r. należy zauważyć:

- przestrzeganie zasad higieny w zakładach produkujących żywność i w zakładach żywienia zbiorowego, czego odzwierciedleniem jest brak zbiorowych zatruc pokarmowych w nadzorowanych obiektach,
- wzrost wśród przedsiębiorców sektora spożywczego tendencji do podnoszenia jakości świadczonych usług wyrażający się poprawą stanu sanitarno-higienicznego.

8. Zapobiegawczy nadzór sanitarny.

W 2013 roku pion zapobiegawczego nadzoru sanitarnego Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizował ustawowe obowiązki i zadania w zakresie ochrony zdrowia publicznego, polegające na opiniowaniu lub uzgadnianiu pod względem sanitarno – higienicznym:

- miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin,
- zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- wniosków dotyczących konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- wniosków o opinię sanitarną przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, jeżeli obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko został stwierdzony,
- dokumentacji projektowych inwestycji,
- wniosków dotyczących uzgodnień do decyzji o warunkach zabudowy,
- wniosków dotyczących uzgodnień do decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego ,
- innych dokumentacji, koncepcji itp.

Ponadto zapobiegawczy nadzór sanitarny prowadził działalność kontrolną i uczestniczył w oddawaniu do użytku obiektów budowlanych wydając opinie.

1. Charakterystyka i ilość zajętych stanowisk w formie decyzji, postanowień i opinii sanitarnych

W 2013 roku zajęto stanowiska w drodze opinii sanitarnych - wydano 236 opinii sanitarnych w formie pisma.

Wydane pisma dotyczyły uzgodnień projektów budowlanych (17), opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (43), opinii przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (3), opinii dotyczących pozwolenia na użytkowanie obiektów i w związku z rozpoczęciem użytkowania lub (i) działalności (56), opinii sanitarnych dotyczących lokalizacji nowych obiektów przed wydaniem decyzji o warunkach zabudowy (91) lub decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego (7) oraz innych opinii w tym opinii o pomieszczeniach lokalu usługowego (2), pisma dotyczące użytkowania (2), opinia dotycząca imprezy masowej (2), inne pisma dotyczące opiniowanych wcześniej obiektów (10).

Projekty budowlane dotyczyły budynku handlowo – usługowego (przedszkole, apteka, sklep spożywczo - przemysłowy, niepubliczny zakład opieki zdrowotnej), sortowni odpadów, obiektów gastronomicznych, apteki, budynków handlowych, zakładu demontażu pojazdów, zakładu wyrobu palet, stacji paliw, budynku usług agroturystycznych i budynku noclegowo – gastronomicznego.

Wśród obiektów mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko znalazły się: plac składowy, rozbudowa składowiska odpadów komunalnych, podziemna eksploatacja złóż kruszywa naturalnego, selektywna zbiórka odpadów komunalnych, rekultywacje składowisk komunalnych, droga gminna, farmy fotowoltaiczne, uzbrojenie terenów miejskich, stacja paliw, elektrownie wiatrowe, warsztaty samochodowe, kolektory słoneczne, sieć kanalizacji sanitarnej, drogi gminne, zakład przetwórstwa mięsa, kurnik, instalacja suszenia piasku, zakład produkcji paliw alternatywnych, rozbudowa zakładu rolno – spożywczego, przetwarzanie drewna. Opinie sanitarne do warunków realizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, zostały wydane dla następujących obiektów: remont drogi wojewódzkiej, rozbudowa istniejącej chlewni, dwie elektrownie wiatrowe. Opinie sanitarne do decyzji o warunkach zabudowy dotyczyły budynków mieszkalnych, budynków handlowo – usługowych, stacji diagnostycznej, elektrowni wiatrowych, zbiornika na gnojówkę, hali magazynowo – produkcyjnej, silosu zbożowego, myjni samochodowej, budynków garażowych,

budynków gospodarczych, szaletu publicznego, stawów rybnych, stacji paliw.

Opinie sanitarne wydawane do decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego dotyczyły: czterech napowietrznych linii kablowych, archiwum, ujęcia wody głębinowej, hali siłowni.

- Sekcja Nadzoru nad Obiektami Komunalnymi zajęła stanowisko w drodze 15 decyzji dotyczących spełnienia wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą. Decyzje dotyczyły ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych, w tym: 6 decyzji dotyczących przychodni lekarzy rodzinnych i 1 dotycząca laboratorium medycznego.

2. Charakterystyka i ilość dokonanych kontroli sanitarnych i zagadnienia problemowe.

W związku z działalnością kontrolną prowadzoną w zakresie nadzoru zapobiegawczego w 2013 roku dokonano łącznie 66 kontroli sanitarnych w tym 61 kontrole w związku z dopuszczeniem do użytkowania obiektu i (lub) rozpoczęciem nowej działalności.

Dokonywane kontrole sanitarne dotyczyły głównie nowych obiektów rozpoczynających nową działalność. Były to: 4 zakłady fryzjerskie, 2 zakłady kosmetyczne, 3 pomieszczenia ćwiczeń fizycznych, 2 gabinety masażu, 1 świetlica wiejska, 1 gabinet lekarski, 11 punktów gastronomicznych, jeden dom weselny, 1 sklep owocowo – warzywny, 9 sklepów spożywczo – przemysłowych, zakład produkcji pieczywa liturgicznego, 1 sklep rybny, 1 cukiernia, 1 ujęcie wody pitnej, 1 magazyn chłodni owoców i warzyw, rozbudowa zajazdu, pomieszczenia biurowo – handlowe na stacji paliw, 1 stacja paliw, dom przedpogrzebowy i pomieszczenie do przechowywania zwłok, sklep zielarsko – medyczny, budynek usług agroturystycznych, zakład kamieniarski, 1 warsztat samochodowy, 1 stacja kontroli pojazdów, 2 przedszkola, 4 punkty przedszkolne.

Większość z tych obiektów (34) nie posiadały opracowanych dokumentacji projektowych, nie uzyskując tym samym opinii sanitarnej o obiekcie. Natomiast 27 obiektów posiadało opracowany projekt budowlany z czego 13 projektów nie posiadało uzgodnień pod względem wymogów higieniczno – sanitarnych, 11 projektów było uzgodnionych pod względem wymogów higieniczno – sanitarnych z PPIS w Lipnie oraz 3 projekty z rzeczoznawcą ds. higieniczno – sanitarnych.

Pion zapobiegawczego nadzoru sanitarnego uczestniczył
str. 49

w oddawaniu do użytku obiektów budowlanych wydając w tym zakresie stosowne opinie sanitarne.

W 2013 roku wydano 37 opinii w związku z przystąpieniem do użytkowania i rozpoczęcia nowej działalności w obiektach istniejących oraz 19 opinii sanitarnych w związku z rozpoczęciem nowej działalności w obiektach nowo wybudowanych. Wśród dopuszczonych do użytkowania obiektów od podstaw budowanych było 17 obiektów: budynek handlowo usługowy (przedszkole, apteka, sklep spożywczo – przemysłowy, przychodnia lekarska), pawilon handlowo – usługowy, pomieszczenia biurowo – handlowe na stacji paliw, rozbudowa zajazdu o salę konsumpcyjną, 2 budynki usług agroturystycznych, zaplecze kuchenne zajazdu, 2 lokale gastronomiczne, 3 sklepy spożywczo – przemysłowe, chłodnia magazynu owoców i warzyw, zespół gabinetów lekarskich, rozbudowa warsztatu samochodowego, stacja kontroli pojazdów, stacja paliw. Pozostałe obiekty powstały na bazie istniejących budynków w wyniku przebudowy, rozbudowy, remontu i (lub) zmiany sposobu użytkowania istniejących pomieszczeń na nową działalność.

Nie wydano żadnego sprzeciwu na użytkowanie zgłoszonych obiektów.

Bez opinii sanitarnej przekazywane były do użytkowania małe obiekty handlowe i usługowe nie posiadające opracowanych projektów takie jak zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, zakłady odnowy biologicznej (solarium, pomieszczenia ćwiczeń fizycznych, gabinety masażu), sklepy spożywczo – przemysłowe, punkty z małą gastronomią, punkty przedszkolne, zakład kamieniarski, świetlica wiejska, sklep rybny, sklep zielarsko – medyczny, dom weselny, cukiernia, przedszkole, zakład produkcji pieczywa liturgicznego, ujęcie wody, dom przedpogrzebowy, pomieszczenie do przechowywania zwłok.

Wszystkie odbierane obiekty, których projekt został wcześniej uzgodniony pod względem wymogów higieniczno – sanitarnych i zdrowotnych w większości były przygotowane zgodnie z uzgodnionym projektem a w nielicznych przypadkach występowały niewielkie zmiany, które nie miały wpływu na stan higieniczno – sanitarny obiektu. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny wyrażał opinie sanitarne w formie pisma w związku z dopuszczeniem do użytkowania nowo wybudowanych obiektów oraz obiektów istniejących zmieniających sposób użytkowania. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości pozytywne opinie sanitarne wydawane były w późniejszym terminie po wykonaniu i sprawdzeniu realizacji zaleceń z protokołu kontrolnego a w niektórych przypadkach z warunkami do wykonania w określonym terminie.

Wszystkie odbiory dokonywane są wspólnie z kierownikami sekcji, która obejmuje nadzorem rozpoczynający działalność obiekt.

Podsumowanie:

Biorąc pod uwagę dotychczas prowadzoną działalność największym problemem jest uzyskanie od „małych” inwestorów najczęściej po raz pierwszy rozpoczynających działalność, nie dysponujących odpowiednimi środkami finansowymi, odpowiedniej dokumentacji projektowej. W takich przypadkach działalność Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego coraz częściej sprowadza się do udzielania informacji o obowiązujących warunkach technicznych budynków i wymogach higieniczno – sanitarnych i zdrowotnych dla danego typu działalności. Informacje o obowiązujących wymogach sanitarnych udzielane są również projektantom. Udzielanie informacji petentom i projektantom zajmuje coraz więcej czasu pracy i nie jest nigdzie udokumentowane.

Najczęściej zdarza się, że petenci pisemnie bez wstępnych uzgodnień i odpowiedniej dokumentacji zgłaszają gotowość rozpoczęcia działalności.

W związku z rozpoczęciem działalności takich obiektów, pomimo braku dokumentacji, każdorazowo przeprowadzana jest kontrola i wydawana jest opinia sanitarna dotycząca spełnienia wymogów higieniczno – sanitarnych.

9. Działania z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.

Zdrowie człowieka zależy w znacznym stopniu od jego trybu życia, sposobu odżywiania, zachowań prozdrowotnych w życiu codziennym. Działania w kierunku edukacji społeczeństwa to kolejne wyzwanie stojące przed Państwową Inspekcją Sanitarną. Działania te wynikają z założeń Narodowego Programu Zdrowia oraz zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia i Komisji Europejskiej, wytycznych Departamentu Promocji Zdrowia, Biostatystyki i Analiz w Głównym Inspektoracie Sanitarnym, a także z sytuacji epidemiologicznej kraju i potrzeb zdrowotnych mieszkańców powiatu lipnowskiego i polegają na inicjowaniu, organizowaniu i prowadzeniu działalności edukacyjno informacyjnej w wybranych środowiskach.

- W roku 2013 realizowaliśmy szereg akcji i wiele programów oświatowych. Zakażenia HIV i zachorowania na AIDS potwierdzają celowość kontynuacji zadań ujętych w **Krajowym Programie Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV**. Trudno jest określić poziom zagrożenia na terenie powiatu lipnowskiego, lecz oczywista jest konieczność prowadzenia działań profilaktycznych, szczególnie wśród młodzieży. W ramach Krajowego Programu Zwalczenia AIDS i zapobiegania zakażeniom HIV zorganizowano 24 szkolenia dla młodzieży i nauczycieli. Szkolenia były prowadzone przez przedstawiciela KC ds. AIDS oraz wolontariuszy ze Stowarzyszenia RAZEM, w których uczestniczyło 1351 osób.
- Kolejnym przedsięwzięciem była akcja „**Bezpieczne wakacje**”. Podczas wszystkich akcji pracownik PSSE prowadził indywidualne rozmowy z osobami palącymi, udzielał porad jak rzucić palenie, jak unikać zakażeń spowodowanych przez kleszcze itp.

Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu - kolejny program skierowany do ogółu społeczeństwa realizowany przez pracownika Państwowej Inspekcji Sanitarnej, kadrę pedagogiczną i medyczną placówek oświatowo-wychowawczych, młodzież, personel podmiotów leczniczych, pracowników placówek sportowo-rekreacyjnych. Jego realizacja odbywała się w ramach różnych kampanii i akcji, np. wspólnie z Gimnazjum Publicznym w Karnkowie zorganizowano w szkole „Dzień profilaktyki”. W ramach przedsięwzięcia przeprowadzono konkurs na ulotkę promującą niepalenie, pokazano prezentację multimedialną o szkodliwości palenia oraz przedstawiono krótki program połączony z doświadczeniem pokazującym negatywne skutki palenia.

Uwieńczeniem całości był marsz przez wieś Kikół z transparentami, na których widniały hasła dotyczące złego wpływu nikotyny na zdrowie człowieka. Na bieżąco uczniowie i wszyscy zainteresowani mogli śledzić przebieg działań na szkolnej stronie internetowej. Przedstawiono obowiązujące regulacje prawne w zakresie miejsc wolnych od dymu tytoniowego oraz zaprezentowano spot telewizyjny pt. „Miasta wolne od dymu”. Warsztaty na temat szkodliwości i konsekwencji palenia tytoniu prowadził przedstawiciel PSSE w Lipnie.

Realizowana była kolejna edycja Krajowego Programu Przedszkolnej Edukacji Antynikotynowej „**Czyste powietrze wokół nas**”. Warta podkreślenia jest współpraca z samorządami i Gminnymi Komisjami Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych. Podsumowanie programu „Czyste Powietrze wokół Nas”, które miało miejsce w Szkole podstawowej w Mysłakówku i Tłuchowie. W tym dniu było uroczyste rozdanie nagród oraz wystawa prac konkursowych. W szkołach podstawowych i gimnazjalnych realizowano II edycję programów profilaktyki palenia tytoniu pt. „Znajdź właściwe rozwiązanie” i pt. „Nie pal przy mnie proszę!”, w których uczestniczyło 2422 uczniów z 8 szkół podstawowych i 14 gimnazjalnych. Głównym ich celem jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród uczniów tych szkół. Uczniowie uczestniczyli w zajęciach warsztatowych, na których wykonywali plakaty, układali wiersze i eseje, aforyzmy, krzyżówki.

Z okazji Światowego Dnia bez Papierosa 31 maja zorganizowano dla szkół podstawowych i gimnazjalnych konkurs na najciekawszą kampanię szkolną pod hasłem „Wolni od papierosa” Realizując **Program Ograniczenia Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce**, prowadzono monitoring przestrzegania palenia tytoniu w zakładach nauczania i wychowania, placówkach opieki zdrowotnej, zakładach pracy oraz zakładach gastronomicznych. Kontrolę w tym zakresie przeprowadzono w 450 placówkach, w tym: 99 w placówkach nauczania i wychowania, 123 w podmiotach leczniczych, 130 w zakładach pracy, 39 w zakładach gastronomicznych, 13 w pomieszczeniach obiektów sportowych, 103 w innych pomieszczeniach użytku publicznego, 43 w obiektach kultury i wypoczynku, 14 w obiektach służących obsłudze podróżnych. Zapisy ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych były realizowane we wszystkich skontrolowanych placówkach.

Ogólnopolski projekt pt. „Odświeżamy nasze miasta”. TOB3CIT (Tobacco Free Cities)”. Projekt powstał w Głównym Inspektoracie Sanitarnym w związku z niepokojącą sytuacją epidemiologiczną dotyczącą zachorowań w Polsce na nowotwory płuc i inne nowotwory związane z paleniem tytoniu. Ma na celu poprawę egzekwowania i wzrost przestrzegania postanowień znowelizowanej w 2010r. ustawy z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

W celu zwiększenia wśród młodzieży szkolnej świadomości wpływu na zdrowie prawidłowego żywienia, opartego na zbilansowanej diecie i aktywności fizycznej, realizowaliśmy program edukacyjny **„Trzymaj Formę”** zainicjowany w 2006 roku przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz Polską Federację Producentów żywności. Realizacja programu oparta jest na metodzie projektu i pozwala uczniom wspólnie z nauczycielami, rodzicami, środowiskiem lokalnym opracowywać własne sposoby

i formy propagowania zasad zdrowego stylu życia, zarówno w szkole jak i rodzinie. Adresatami programu „Trzymaj Formę” są uczniowie szkół podstawowych (klasy V i VI) i gimnazjalnych (klasy I-III) oraz ich rodzice. W roku szkolnym 2012/2013 program realizowało 1734 uczniów z 14 szkół gimnazjalnych oraz 91 uczniów kl. V i VI z 3 szkół podstawowych. Ogłoszono konkurs dla najlepszego realizatora programu w kategorii projekt multimedialny.

Działania edukacyjne w niektórych szkołach zasługujące na wyróżnienie:

Zespół Szkół w Kikole:

-rywalizacja między szkolna (Szkoła w Kikole i Suminie):

- Ułożenie wiersza zawierającego hasło dotyczące zdrowego żywienia
- Prezentacja multimedialna
- Rozwiązywanie krzyżówek
- Konkurs plastyczny.

Zespół Szkół w Karnkowie: -przeprowadził konkurs plastyczny „Zachowaj zdrowy umysł - żyj zdrowo bez nałogów i używek”

- uczniowie uczestniczyli w Quizie wiedzy na temat uzależnień i prawidłowego odżywiania
- konkurs plastyczny „Talerz zdrowia” używek i zdrowego odżywiania
- uczniowie Gimnazjum przedstawili w formie tańca „walkę z nadwagą”
- następnie podsumowanie konkursów i wręczenie nagród książkowych.

Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych

(zorganizowano 4 szkolenia, które prowadził min. dr Marek Jurgowiak wykładowca biochemii klinicznej w katedrze i Zakładzie Biochemii Klinicznej Collegium Medicum UMK w Toruniu. i Andrzej Olczyk certyfikowany Specjalista Terapii Uzależnień właściciel Akademia Pozytywnych Zmian, przewodniczący zarządu Stowarzyszenia Wolontariuszy RAZEM, Artur Muras – edukator HIV/AIDS, streetwalker, ponad 10 lat doświadczenia w prowadzeniu profilaktyki uzależnień i HIV/AIDS w Warszawie, Wrocławiu i Toruniu, członek Stowarzyszenia Wolontariuszy RAZEM. Szkolenia były zorganizowane dla nauczycieli, pedagogów, policji, władz. Szkolenia te zostały sfinansowane przez Starostwo Powiatowe w Lipnie, Miejską i Gminną Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobrzyniu nad Wisłą.

Stop uzależnieniom

Przeprowadzono 15 prelekcji w 15 gimnazjach dla 1369 uczniów oraz jedno szkolenie w Gimnazjum w Wielkiem dla 58 nauczycieli. Szkolenia te zostały sfinansowane przez Miejskie i Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Spotkania prowadzili, min. dr Marek Jurgowiak wykładowca biochemii klinicznej w katedrze i Zakładzie Biochemii Klinicznej Collegium Medicum UMK w Toruniu i Andrzej Olczyk certyfikowany Specjalista Terapii Uzależnień właściciel Akademia Pozytywnych Zmian, przewodniczący zarządu Stowarzyszenia Wolontariuszy RAZEM, Artur Muras – edukator HIV/AIDS, streetwalker, ponad 10 lat doświadczenia w prowadzeniu profilaktyki uzależnień i HIV/AIDS w Warszawie, Wrocławiu i Toruniu, członek Stowarzyszenia Wolontariuszy RAZEM.

WNIOSKI:

W 2013 roku podobnie jak w latach ubiegłych tematyka podejmowanych działań wynikała ze wskazań Komisji Europejskiej, Światowej Organizacji Zdrowia WHO oraz sytuacji epidemiologicznej w Polsce. Największy zasięg miały ogólnopolskie programy edukacyjne, inicjowane przez Główny Inspektorat Sanitarny, które na poziomie powiatu były wdrażane, nadzorowane i koordynowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Lipnie. Programy te wyposażone były w pomoce dydaktyczne i materiały oświatowo- zdrowotne przeznaczone zarówno dla adresatów programów, jak i osób przeprowadzających działania edukacyjne. Pomoce dydaktyczne i materiały wydawnicze dostarczane były do placówek oświatowo-wychowawczych, zakładów opieki zdrowotnej i innych jednostek organizacyjnych.